

*Acil oksijen kullanımı
ve
Alternatif hava yolu
araçları*

CANAN BALCI

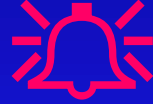
OKSİJEN

- ACİL SERVİSİN EN ÖNEMLİ İLACIDIR.
- Temel yaşam desteğinin (ABCD) ilk safhasında ki esas amacımız O₂ vermektir
- KPR ve oksijen tedavisi gecikirse hayata dönüş zordur.

OKSİJEN TEDAVİSİ

TEDAVİNİN TEMEL İLKESİ

Hastada istenilen oksijen düzeyine mümkün olan en kısa süre ve en düşük FiO₂ (inspire edilen oksijen fraksiyonu) ile ulaşmaktır

OKSİJEN TEDAVİSİNİN PRENSİPLERİ-1

- Mutlak bir havayolu sağlanmalı
- Oksijen bir ilaç olarak düşünölmeli
- Mutlaka nemlendirilerek verilmeli

OKSİJEN TEDAVİSİNİN PRENSİPLERİ-2

- Kullanılacak araç ve doz hastaya göre ayarlanmalı
- Tedavinin etkinliği değerlendirilmeli
- Oksijen toksisitesi riski unutulmamalı

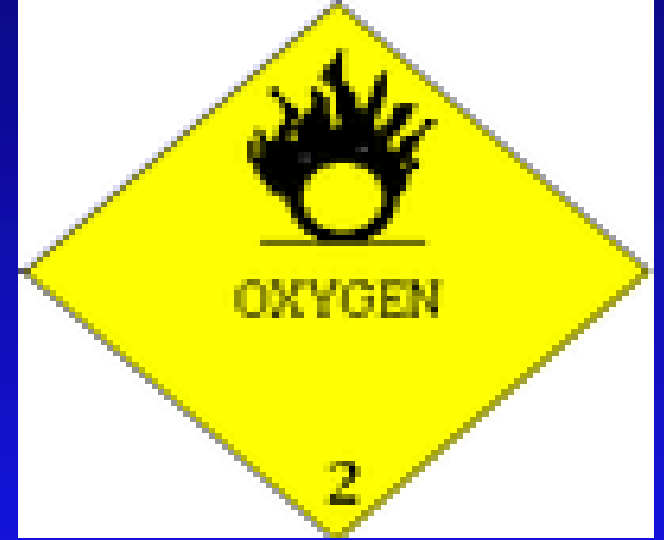

OKSİJEN TEDAVİSİNİN ENDİKASYONLARI

- Hipoksemiyi ve/veya hipoksiyi tedavi etmek (**PaO₂<60 mmHg, Sat <%90**)
- Solunumsal problemler
- Dolaşımsal problemler
- Siyanid ve CO zehirlenmesi

OKSİJEN TEDAVİSİNİN ZARARLARI

- Oksijen kaynaklı hipoventilasyon
- Oksijen toksisitesi
- Absorbsiyon atelektazisi
- Retrolental fibroplazi
- Mukosilyer klirensin azalması
- Trakeobronşit
- Pulmoner oksijen toksisitesi

OKSİJEN VERME SİSTEMLERİ

- Yüksek akımlı oksijen verme sistemleri
- Düşük akımlı oksijen verme sistemleri

- **Yüksek akımlı oksijen verme sistemleri ile**
  - **Hastanın ihtiyacı olan volüm (dk) karşılanır**
  - **Verilen oksijen konsantrasyonu solunum şekline göre değişmez**
  - **Ağır dispnesi ve hipoksisi bulunan hastalarda kullanılır**

■ Yüksek akımlı oksijen verme sistemleri

■ Venturi maskeleri

- %24-26-28-30-35-40-50 oranlarında oksijen sağlar
- Total gaz akımı 40L/dk aşar
- Nemlendirme gerekmez
- KOAH'lı hastalarda önerilir

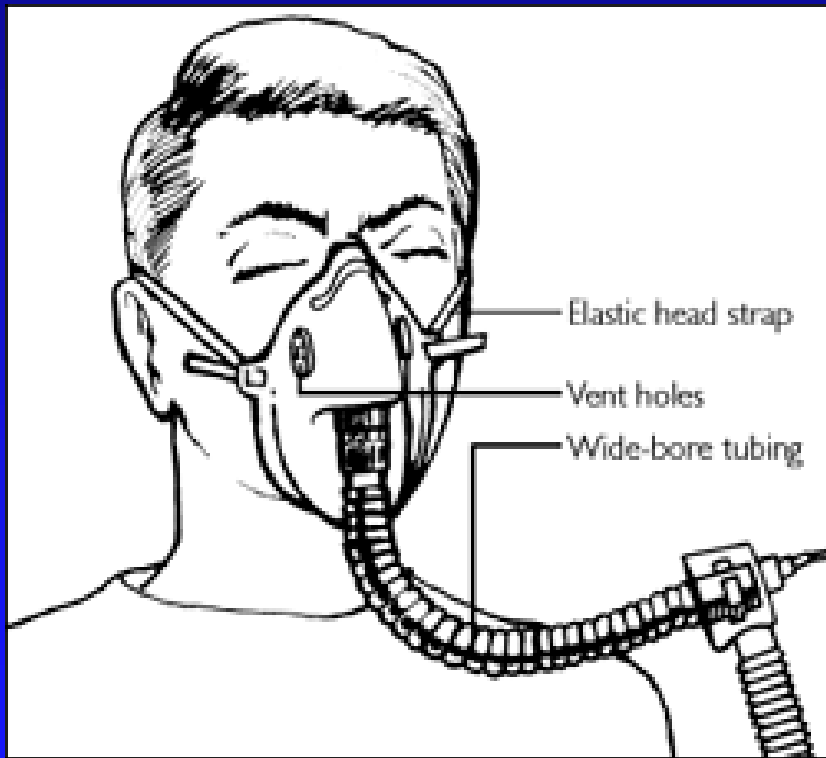
■ Balon-valf maske sistemleri

■ Hava girişli nebulizerler

■ Yüksek akımlı hava/oksijen sistemleri

(CPAP,PEEP vb..)

■ Venturi maskeleri

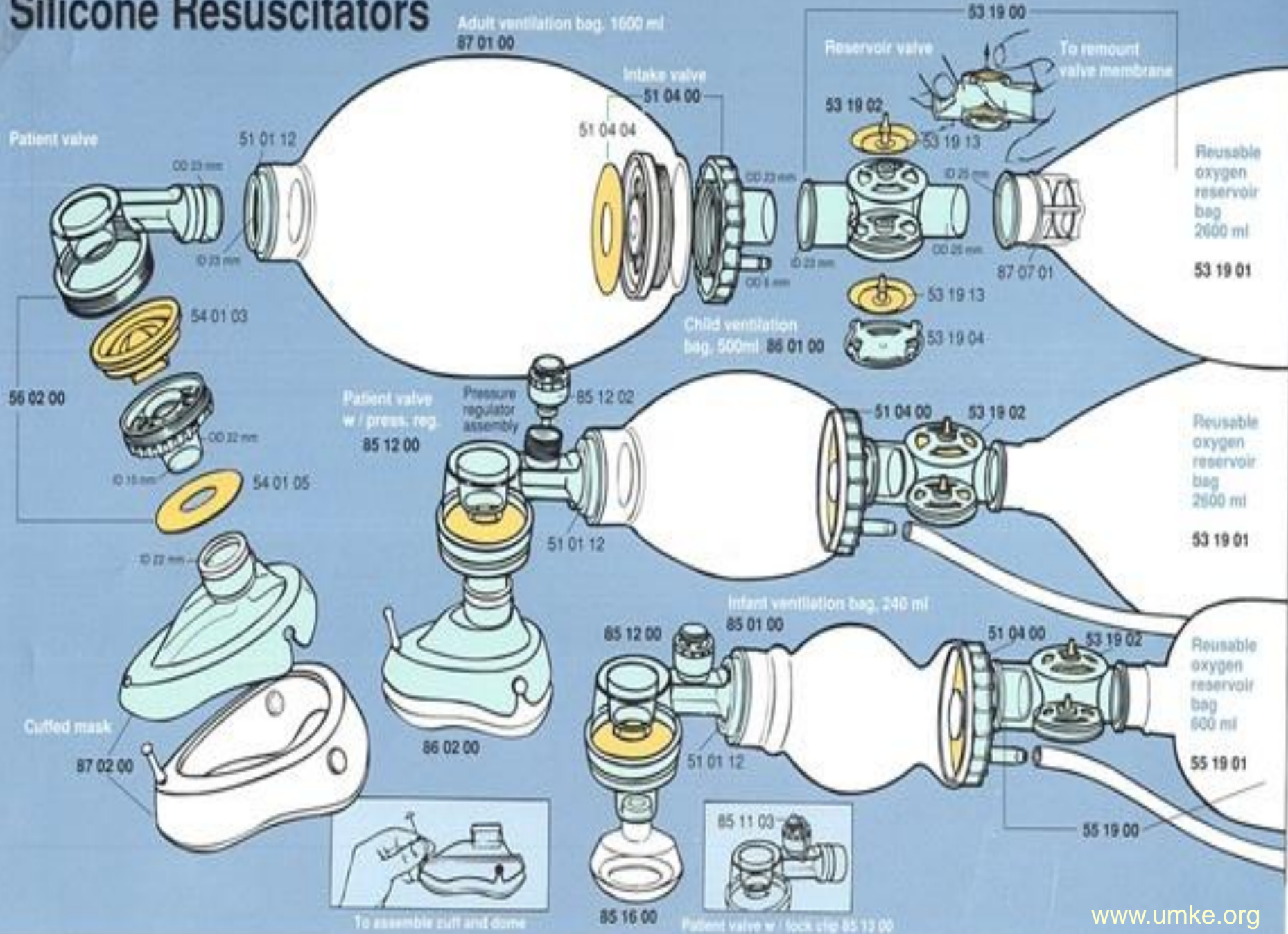
Bag-Valve-Mask (Ambu)

Silicone Resuscitators

- **Düşük akımlı oksijen verme sistemleri ile**
  - Hastanın ihtiyacı olan volümün tamamı karşılanmaz
  - Tidal volümün bir kısmı oda havasından karşılanır
  - FiO_2 hastaya göre değişir
  - Hastanın solunum paterninin stabil olması gerekir

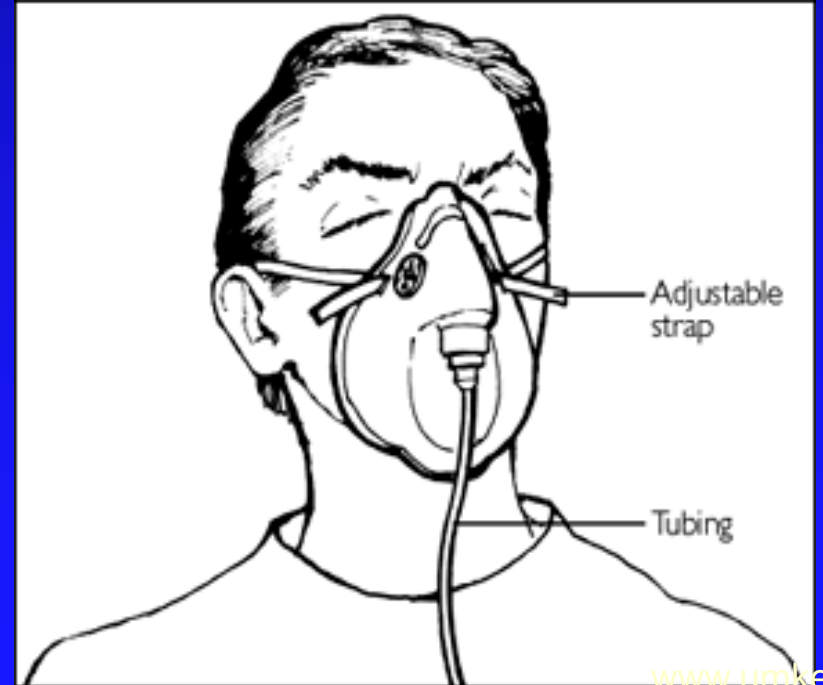
■ **Düşük akımlı oksijen verme sistemleri**

- **Basit yüz maskesi**
- **Nazal kanül**
- **Ekspirasyon havasının kısmen geri solunduğu maske**
- **Ekspirasyon havasının geri solunmadığı maske**
- **Oksijen başlıkları**

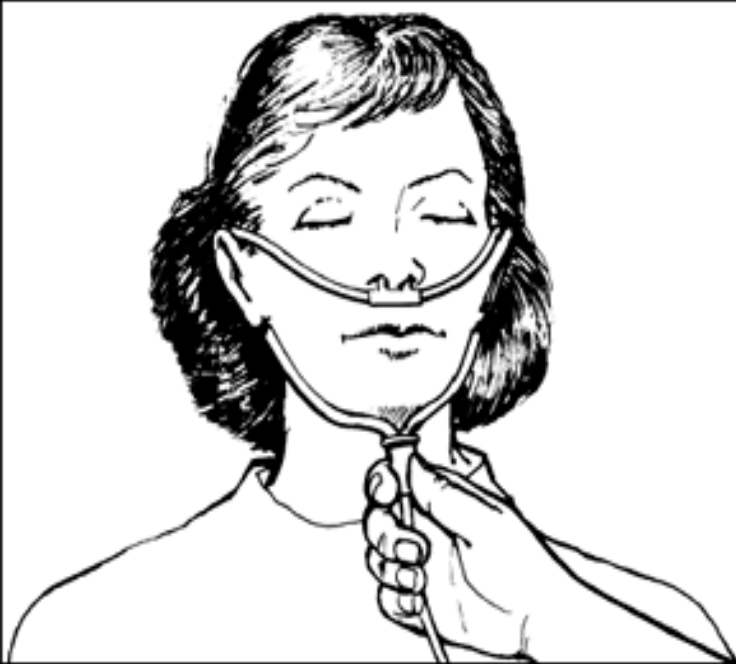
■ Basit Yüz Maskesi

- %40-60 arasında O₂ konsantrasyonu sağlar
- Oksijen akımı 5-12 Lt arasında olmalı
- Oksijen konsantrasyonu solunum paternine göre değişir
- Yemek, içmek, konuşmak güç olabilir.

■ Nazal Kanül

- Sağlanan FiO_2 %40-44 arasında değişir
- Oksijen akımı 1-6L/dk olmalı.
- Her litre oksijen deęiřiklięinde FiO_2 %4 oranında değişir
- Uzun-kısa süre kullanılabilir
- Uygun yerleřtirilmezse O_2 konsantrasyonu dūřer

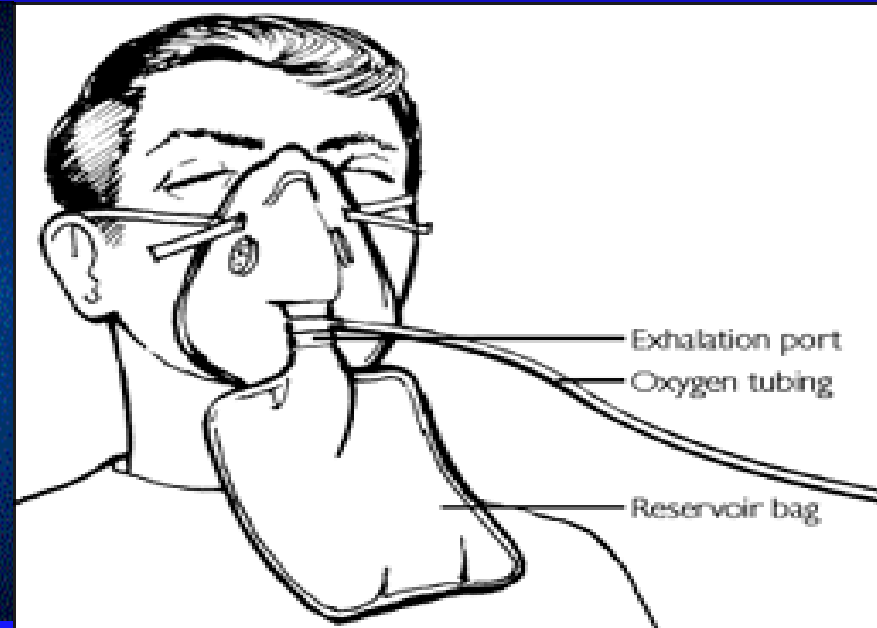
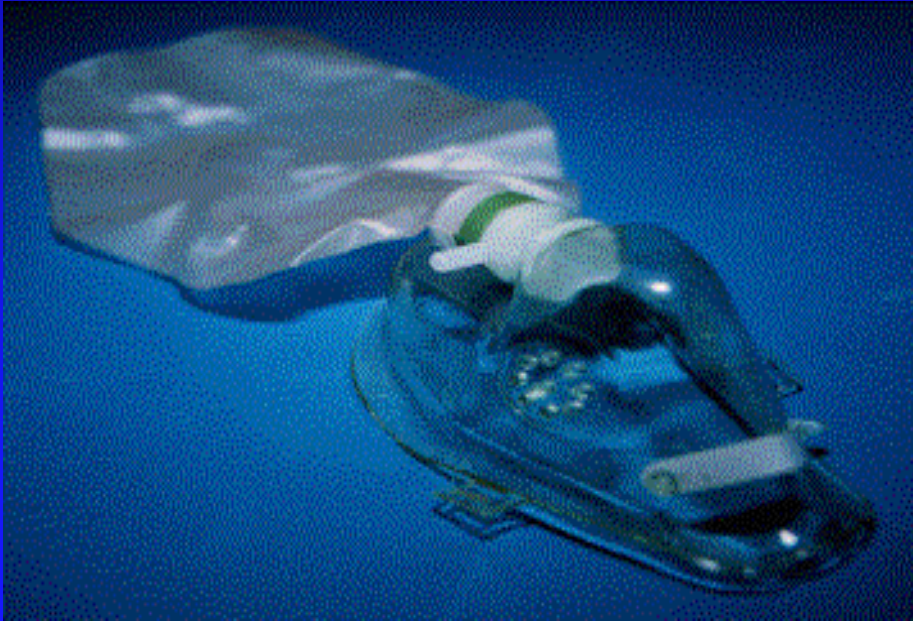

Nazal Kanül ile Tahmini FiO2

Akım (L/dk)	FiO2 (%)
1.....	0.24
2.....	0.28
3.....	0.32
4	0.36
5	0.40
6	0.44

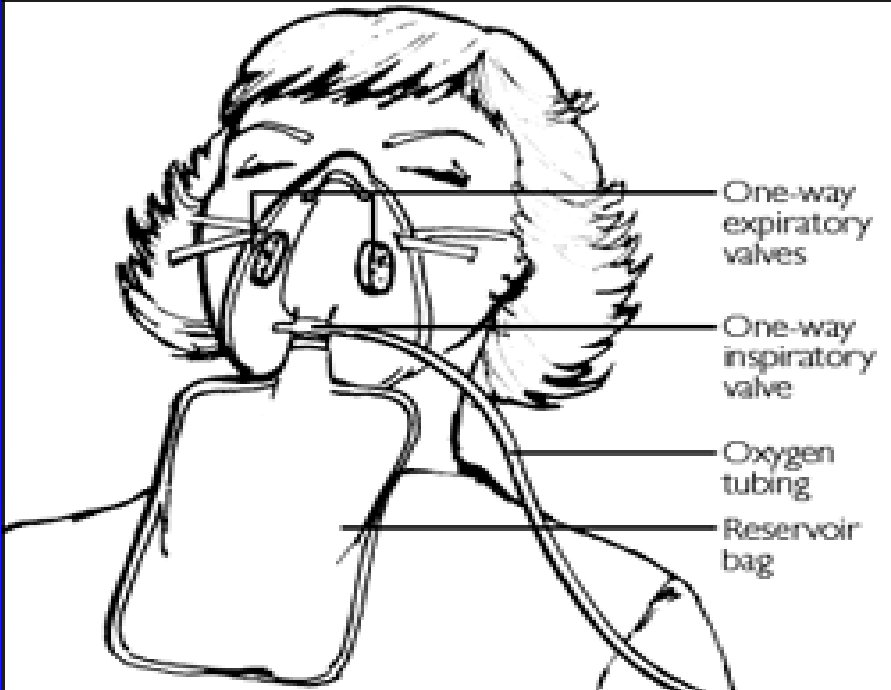
■ Ekspirasyon havasının kısmen geri solunduğu maske

- %60-80 arasında O₂ konsantrasyonu sağlar
- Oksijen akımı 8-10Lt/dk arasında olmalıdır
- Maske yüze iyi yerleştirilmelidir
- Kesenin kollabe olmamasına dikkat edilmeli

■ Ekspirasyon havasının geri solunmadığı maske

- %80-100 arasında O₂ konsantrasyonu sağlar
- Oksijen akımı inspirasyon sırasında, kese kollaps olmayacak şekilde ayarlanmalıdır
- Maske yüze iyice yerleştirilmeli
- Uzun süre kullanılmamalı

Venturi mask

Nonrebreather mask

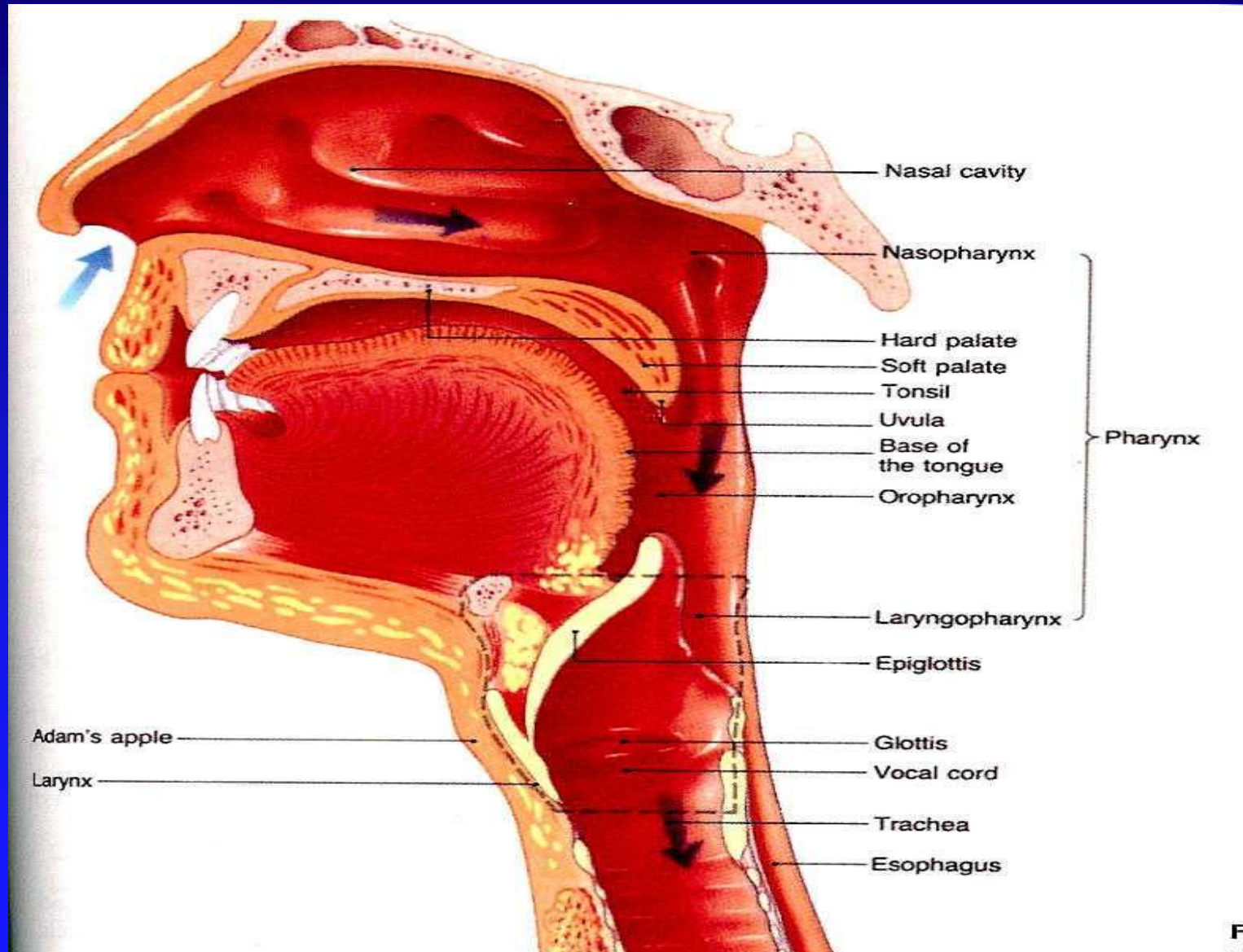

Partial rebreather mask

Alternatif Hava Yolu Araçları

Üst Hava Yolları

Solunum yollarının devamlılığını sağlamada diğer yöntemler:

1. Nasal and Oral Airways
2. Intubating Stylets
3. Specialized Stylets
4. Airway Exchange Catheters
5. Esophageal Airways
6. Laryngeal Mask Airways
7. Rigid Fiberoptic Laryngoscopes
8. Flexible Fiberoptic Bronchoscopes
9. Retrograde Intubation
10. Cricothyrotomy Devices
11. Transtracheal Jet Ventilation

Gerekli ekipman listesi:

Oral airwayler Size 00-10
Nazal airwayler, 28-34 French
Laringeal Mask Airway, Size 1-5
Balon-valv-maske
Endotrakeal Tubler, 2.5-9.5 mm
Style (Adult ve Pediatrik)
Enjektör 5 cc and 10 cc
Dekonjestan spray
Lidocaine amp
Lidocaine 10% Sprey
IV kateterler 18-14 G
Sodium Chloride 9%
Jet Ventilation hattı, konnek.,
valfleri
Retrograd entübasyon kiti
Krikotirotomi kiti
Oxygen tüpü, Regülatör,
Tüp anahtarı
Flaster

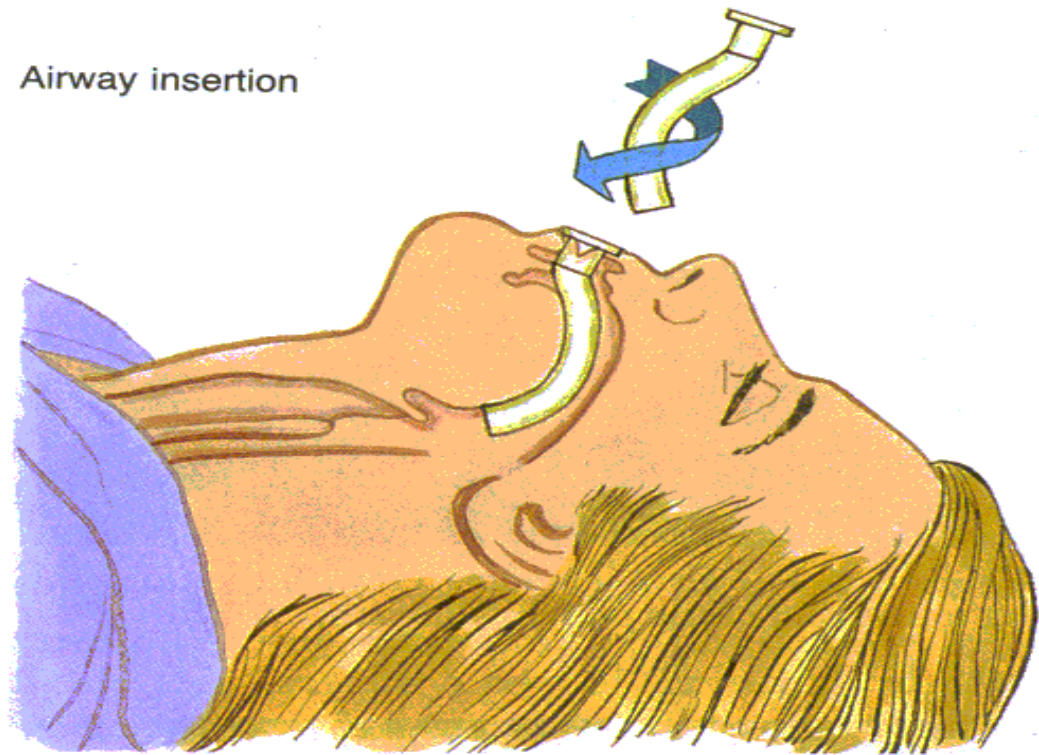
Aspiratör (rezervuarlı tip)
Aspiratör sondaları (değişik boyda)
Dil basacağı
Ağız açacağı
Büyük Magill Forsepsi
Küçük Magill Forsepsi
Kısa laringoskop sapı
Pediatrik laringoskop sapı
Miller laringoskopi bleydleri, size 0-3
MAC laringoskopi bleydleri, size 1-4
Fiberoptic Scope ve ışık kaynağı

AIRWAY

- ORAL

- NAZAL

Airway insertion

Figure 6-5 Note that when the airway is properly positioned, the flange rests against the patient's lips.

Figure 6-3 The airway is inserted with the tip pointing to the roof of the patient's mouth.

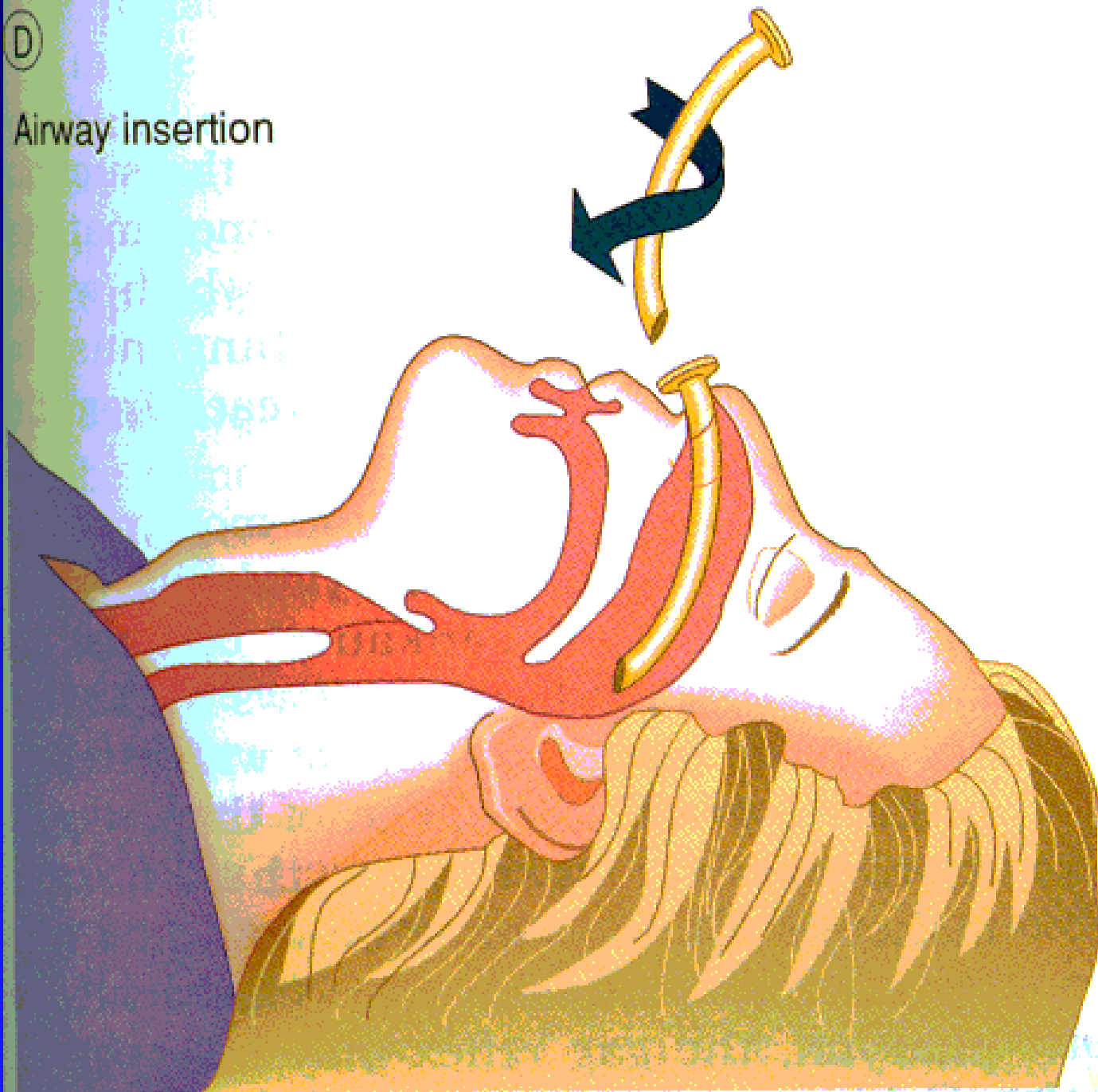
Figure 6-4 The airway is rotated into position.

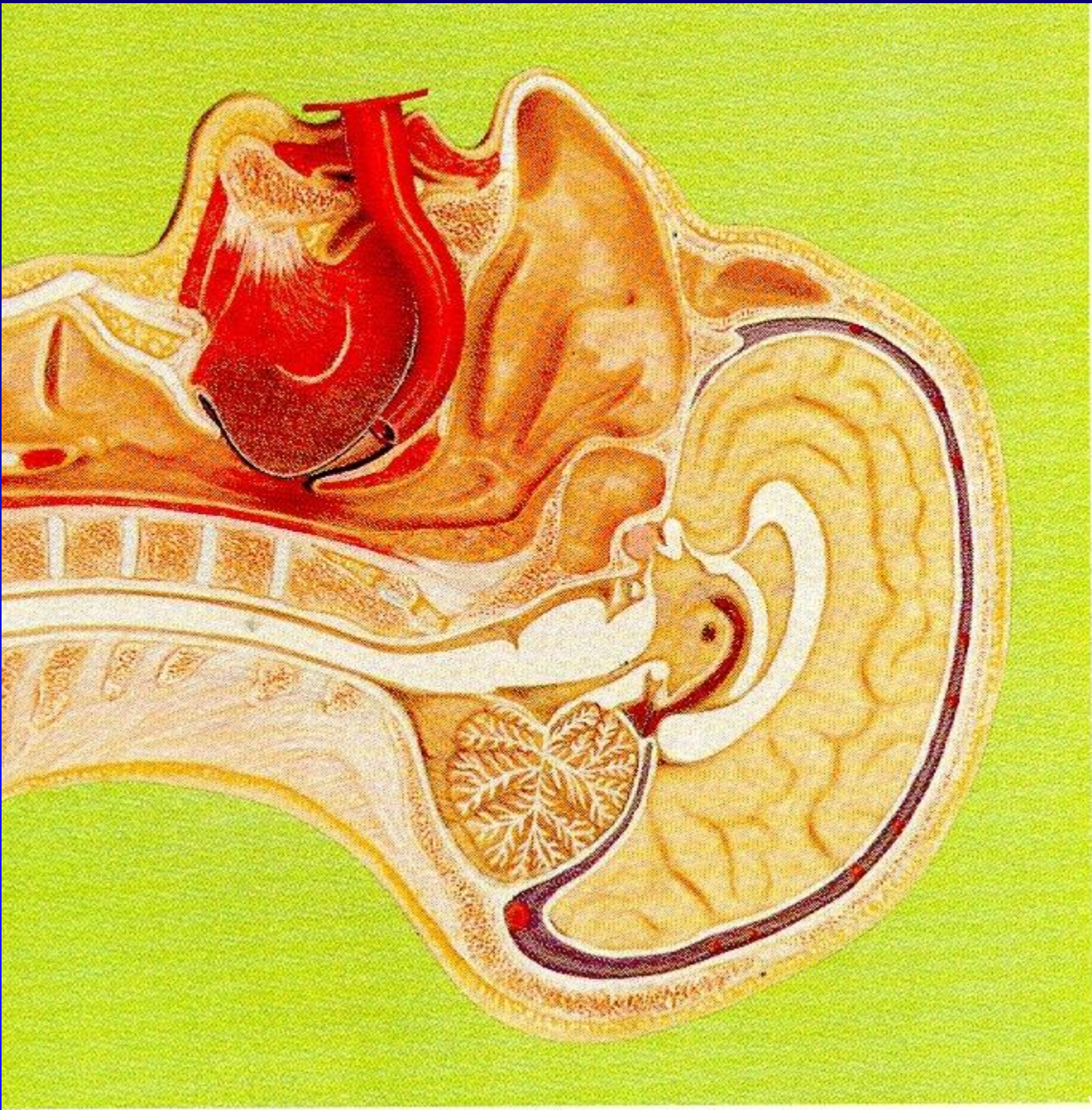

Ⓓ

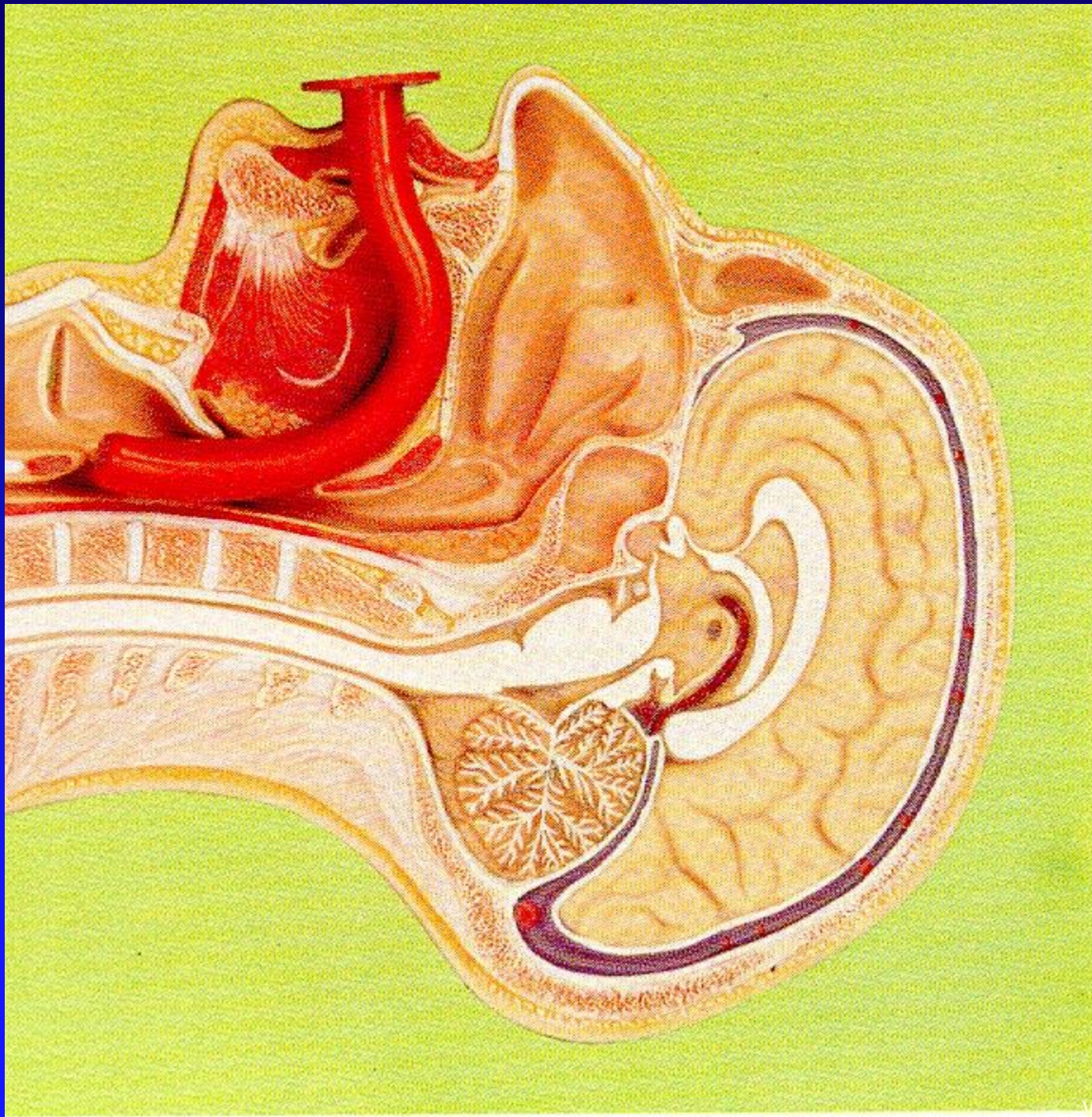
Airway insertion

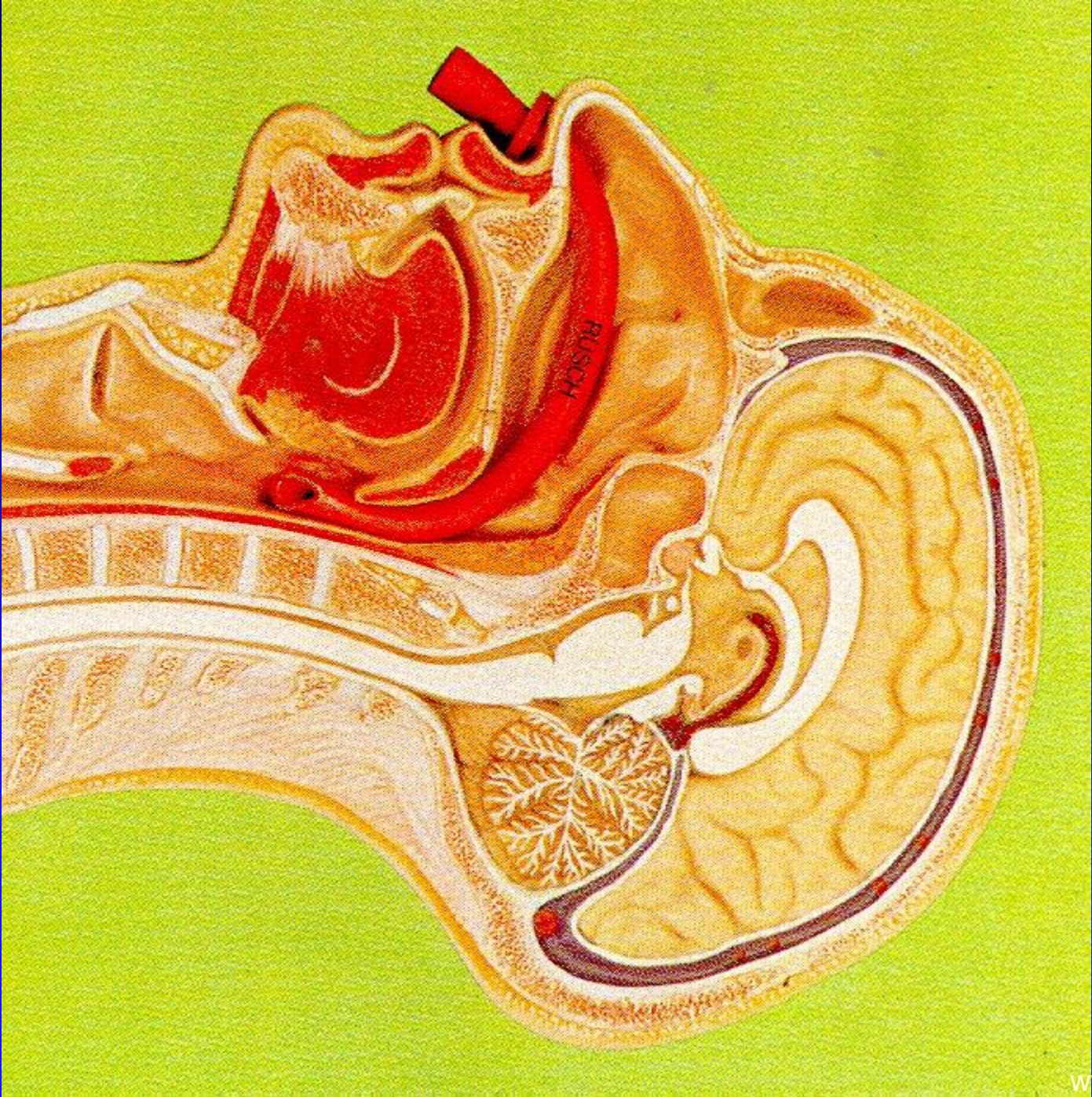

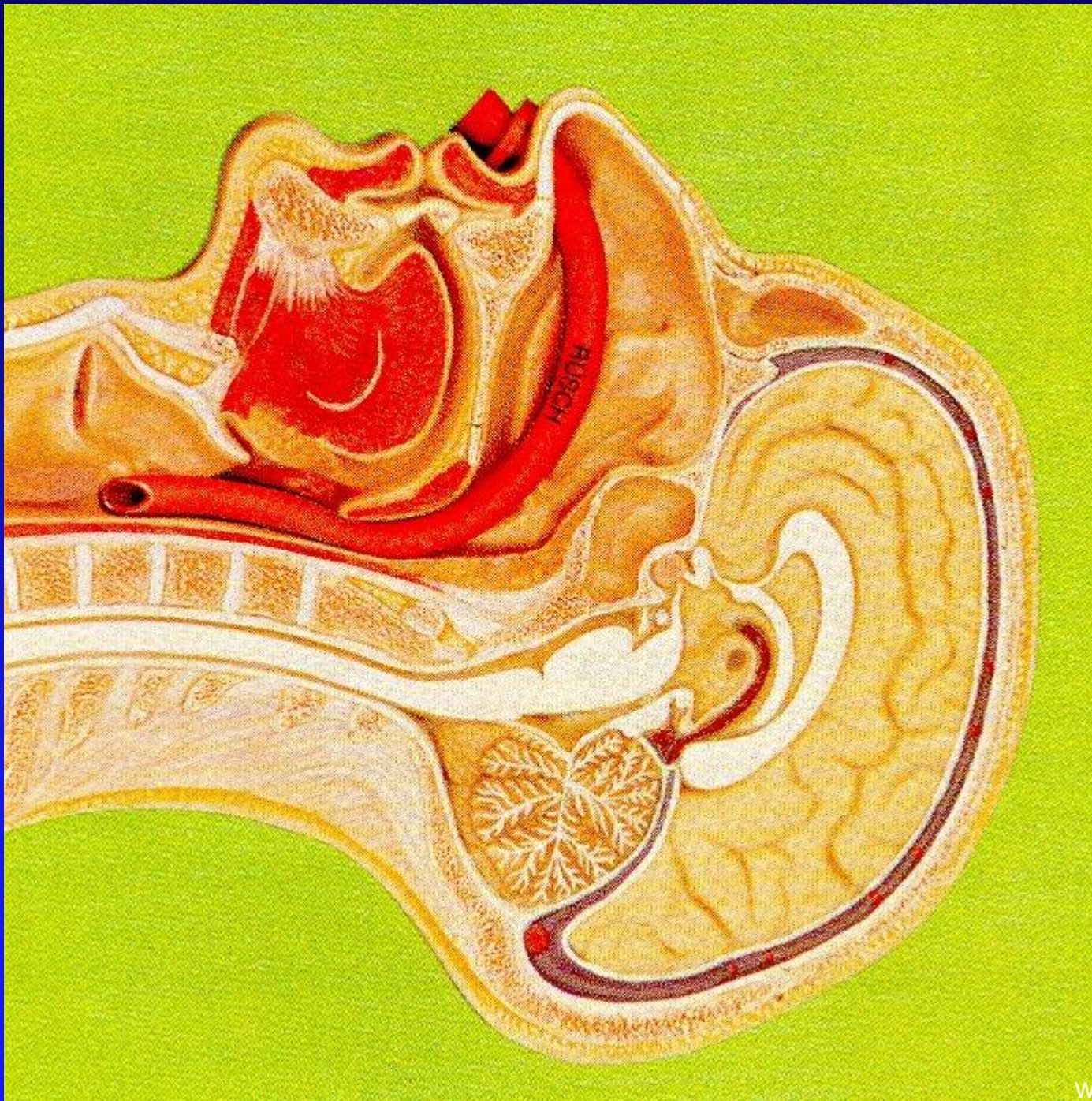

ENTÜBASYON TÜPLERİ

- ORAL ENDOTRAKEAL TÜP
- NAZAL ENDOTRAKEAL TÜP
- KOMBİ TÜP
- LARİNGEAL MASKE
- ÖZEFAGEAL OBTURATOR TÜP

Endotrakeal Entübasyonun Avantajları

- E.T tüplerin kafları hava yollarını aspirasyondan korur.
- Basınçlı solunuma olanak tanır.
- Gastrik distansiyon ve regürjitasyon tehlikelerine neden olmaz.
- Trakeobronşial ağacın sekresyonlarının uzaklaştırılmasını sağlar.
- Aerosol medikasyonuna olanak sağlar.
- Kas gevşetici kullanımında güvenliği sağlar.
- Hastaların pozisyon değişikliğine olanak tanır.

Entübasyon Endikasyonları

- Yetersiz oksijenasyon (Maske veya nazal yolla ilave oksijen verilmesine rağmen düşük arteriyel PO_2).
- Yetersiz ventilasyon (yüksek arteriyel PCO_2).
- Pulmoner sekresyonların kontrolü (ödem, pnömoni, boğulma,).
- Kardiyak arrest.
- Genel anestezi.

Entübasyon Endikasyonları

- Derin koma durumu (hava yolları koruyucu refleksleri kaybolmuş hastalar).
- Üst hava yolları obstrüksiyonu tehlikesi bulunan hastalar (örn. Üst hava yolu yanıkları, ödemi).
- Ciddi baş, boyun veya yüz yaralanmaları.
- GKS < 8 olan hastalar.
- Solunum arresti.

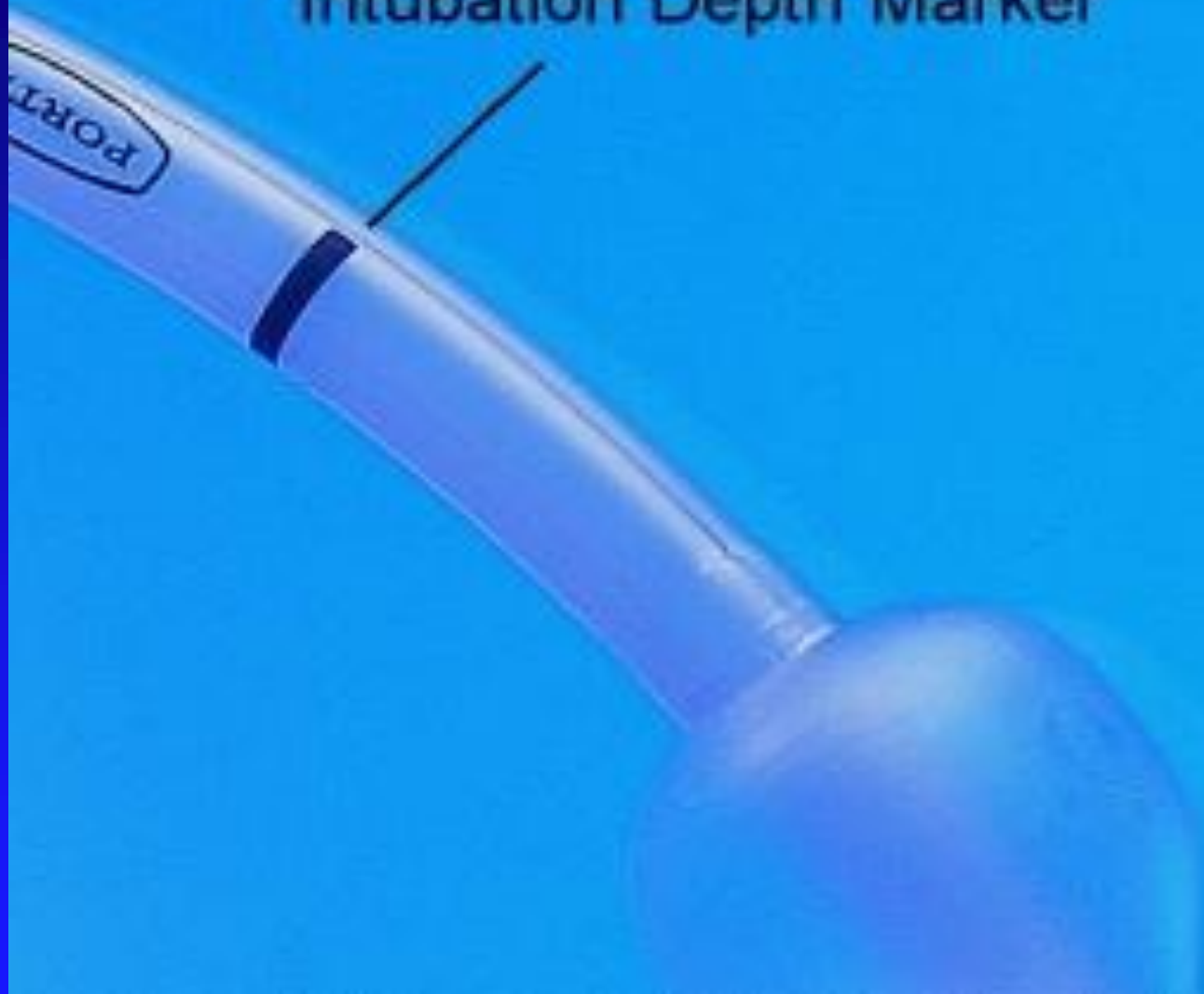
Entübasyonun Kontrendikasyonları

- Öğürme refleksi tam hastalar.
- Entübasyon teşebbüsüne laringospazm ile cevap verecek durumdaki hastalar (Örn. epiglottisli çocuklar).
- Baziller kafatası fraktürü (nazo-trakeal entübasyon ve nazogastrik/faringeal tüp yerleştirmekten kaçınılmalı).

Intubation Depth Marker

Endotrakeal Tüp Ölçüleri

Yeni doğan	4 kg	2.5 mm
1-6 ay	4-6 kg	3.5 mm
7-12 ay	6-9 kg	4.0 mm
1 yıl	9 kg	4.5 mm
2 yıl	11 kg	5.0 mm
3-4 yıl	14–16 kg	5.5 mm
5-6 yıl	18–21 kg	6.0 mm
7-8 yıl	22-27 kg	6.5 mm

Yeni doğanlar ve 8 yaşın altındaki hastalarda kafın neden olabileceği hasarlar nedeniyle **kafsız tüpler** kullanılır.

Endotrakeal Tüp Ölçüleri

9 -11 yıl	28-36 kg	7.0 mm
14 - erişkin	36 kg >	7.0 – 8.0 mm
Erişkin bayan		7.0 – 8.0 mm (kaflı)
Erişkin bay		7.5 – 8.5 mm (kaflı)

Tüplerin ölçüleri: Hastaların küçük parmaklarından yaklaşık olarak tahmin edilebilir.

Çocuklarda Oral Endotrakel Tüp İçin iki Formül:

$$\text{İç çap : } 4 + \frac{\text{yaş}}{4} \text{ mm.}$$

$$\text{Boy : } 14 + \frac{\text{yaş}}{2} \text{ cm.}$$

Entübasyonun kuralları:

- Daima çalışır durumda bir aspiratör bulundur.
- Bir entübasyon denemesini 30 sn fazla sürdürme.
- Hastalara bir balon-valv-maske sistemi ile entübasyon öncesi ve sonrasında 100% O₂ ver.
- Eğer gerekli ise sedasyon yap Daima EKG monitörizasyonu eşliğinde çalış ve tüpün yerini doğruyla (saturasyon, kapno,vb.)

Antikolinerjik

Atropin 10-15 mcg/kg IV

Sedasyon

Midazolam 1-2 mg IV, 0.5 mg/kg oral, rektal

Fentanil 2 mcg/kg IV

kas rijiditesinden kaçınmak için yavaş bir şekilde (30 sn)

Kas gevşetici

Süksünil kolin (Lysthenon)

1.5-2 mg/kg IV

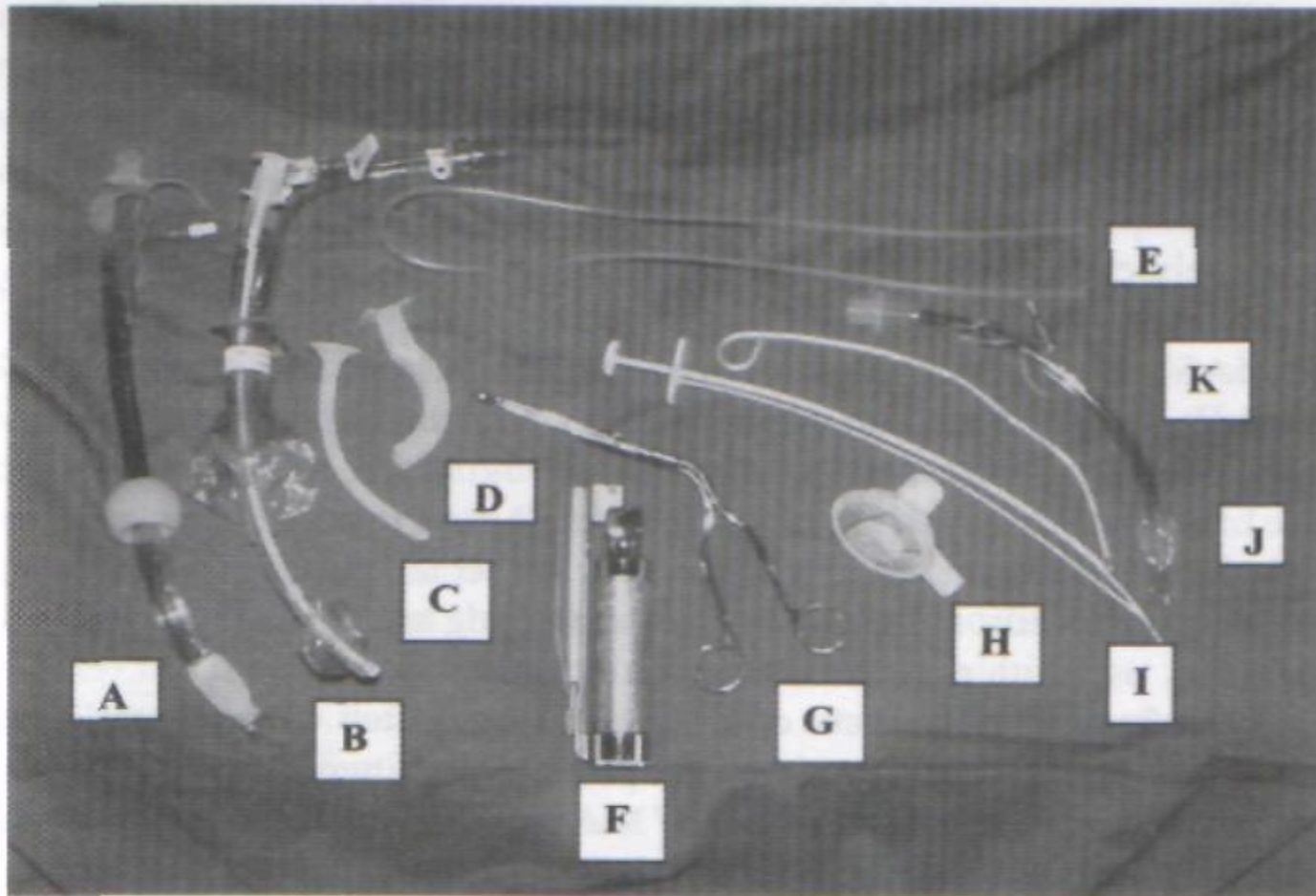

© Lilly '99

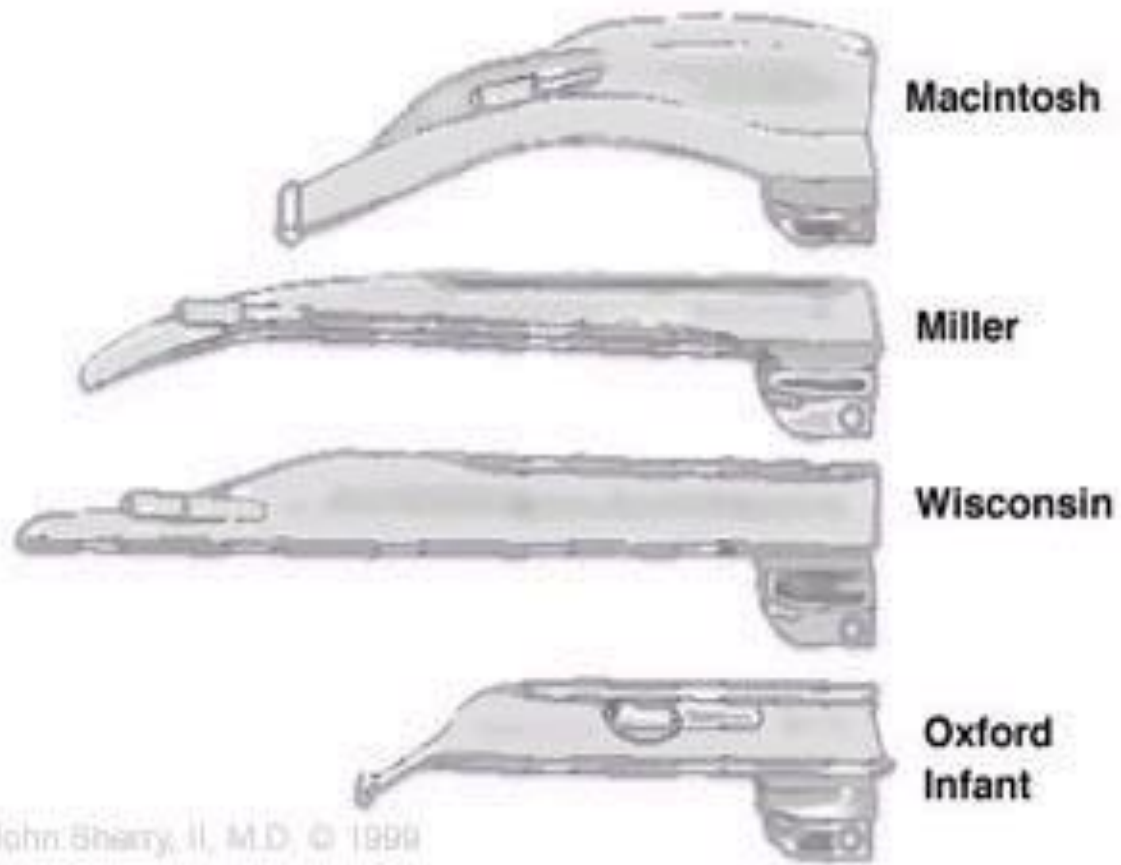

Sniffing Pozisyonu

FIG. 2-2. Airway devices and adjuncts. A. Combitude. B. Pharyngeal tracheal lumen airway. C. Nasopharyngeal airway. D. Oropharyngeal airway. E. Tube exchanger. F. Laryngoscope. G. Magill forceps. H. Qualitative end expiratory CO₂ detector. I and J. Stylets for endotracheal intubation. K. Endotracheal tube.

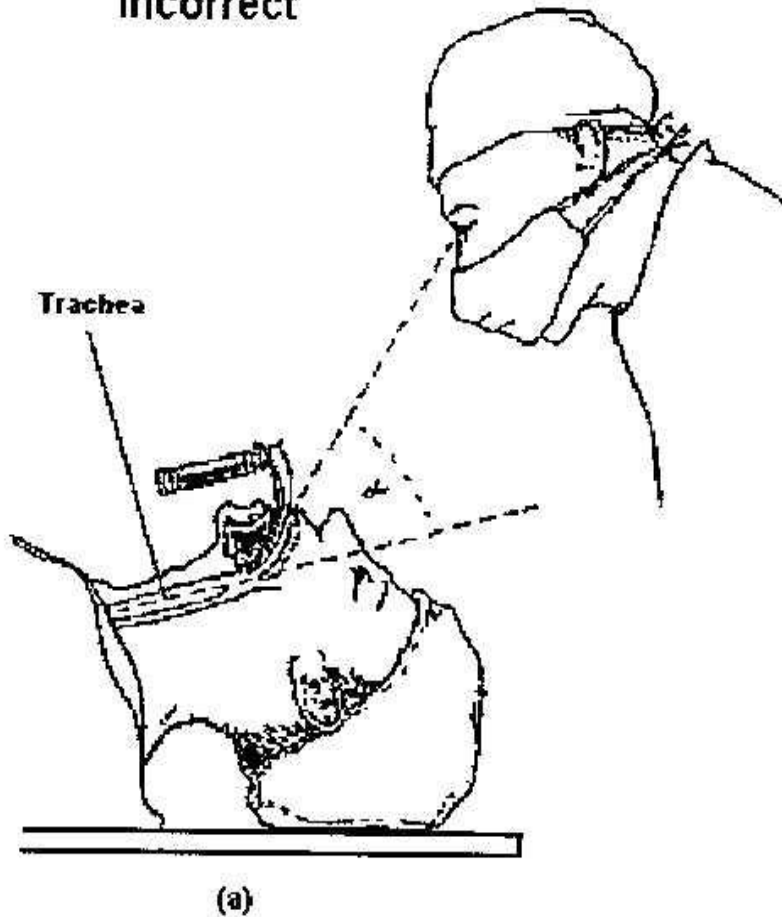

John Sherry, II, M.D. © 1999

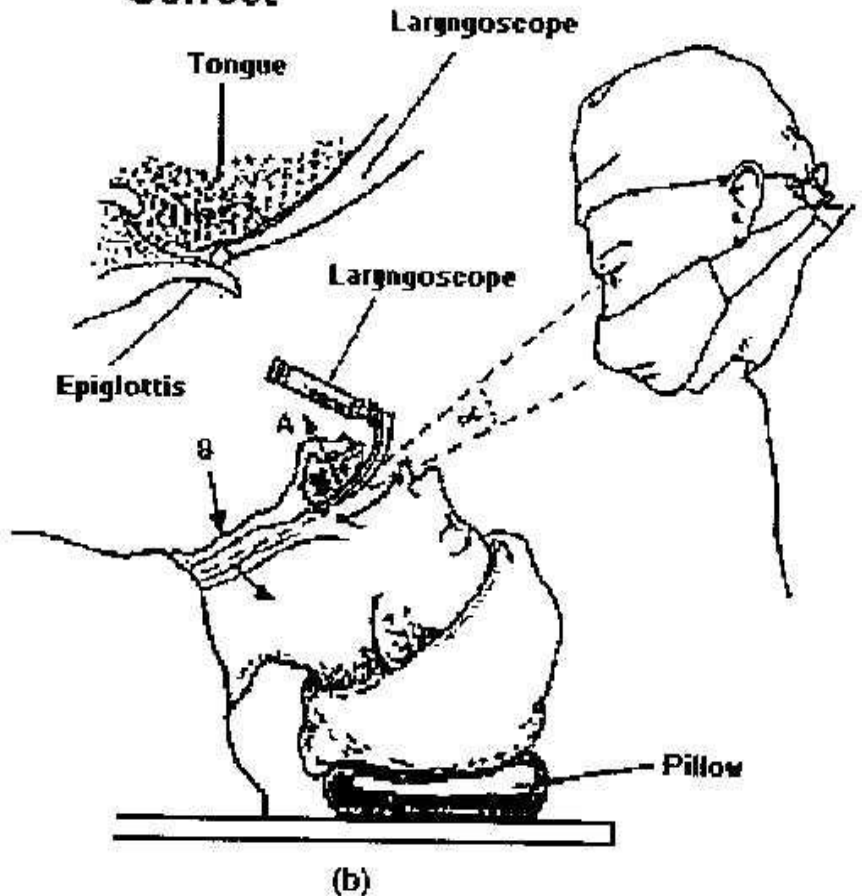

Endotrakeal Entübasyon Tekniği:

Incorrect

Correct

A
Incorrect

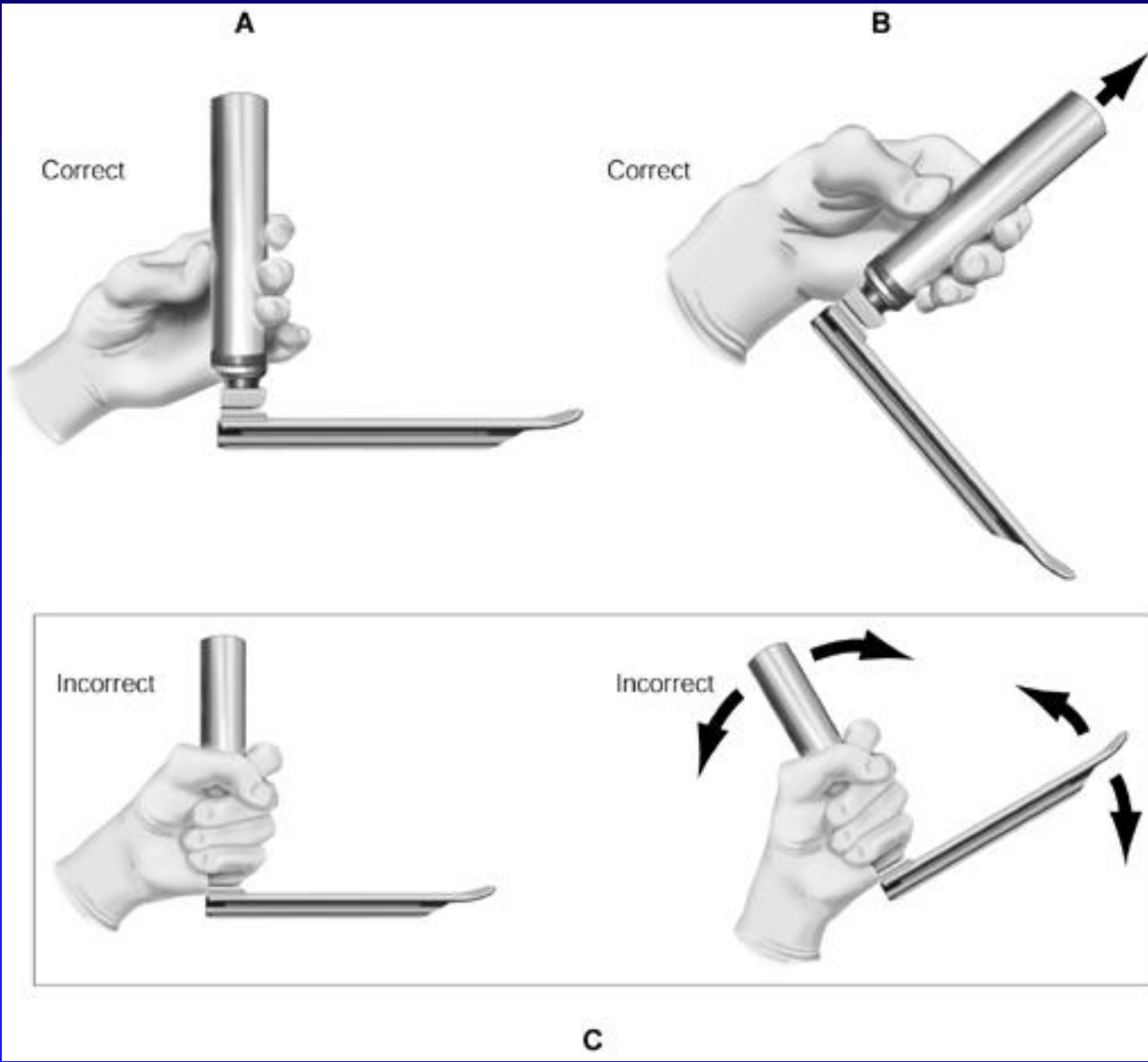

B
Incorrect

C
Correct

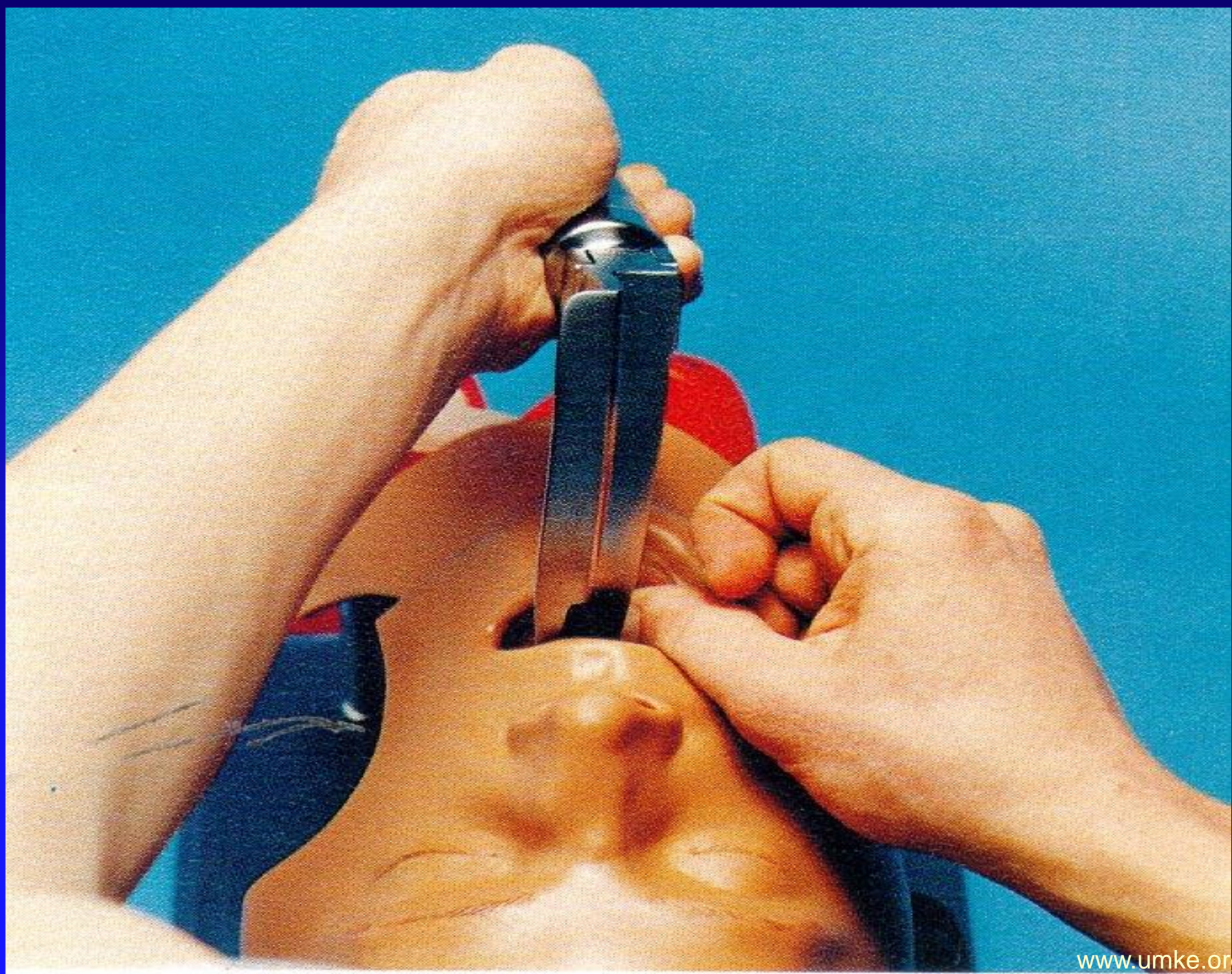

lame

langue

épiglote

lame

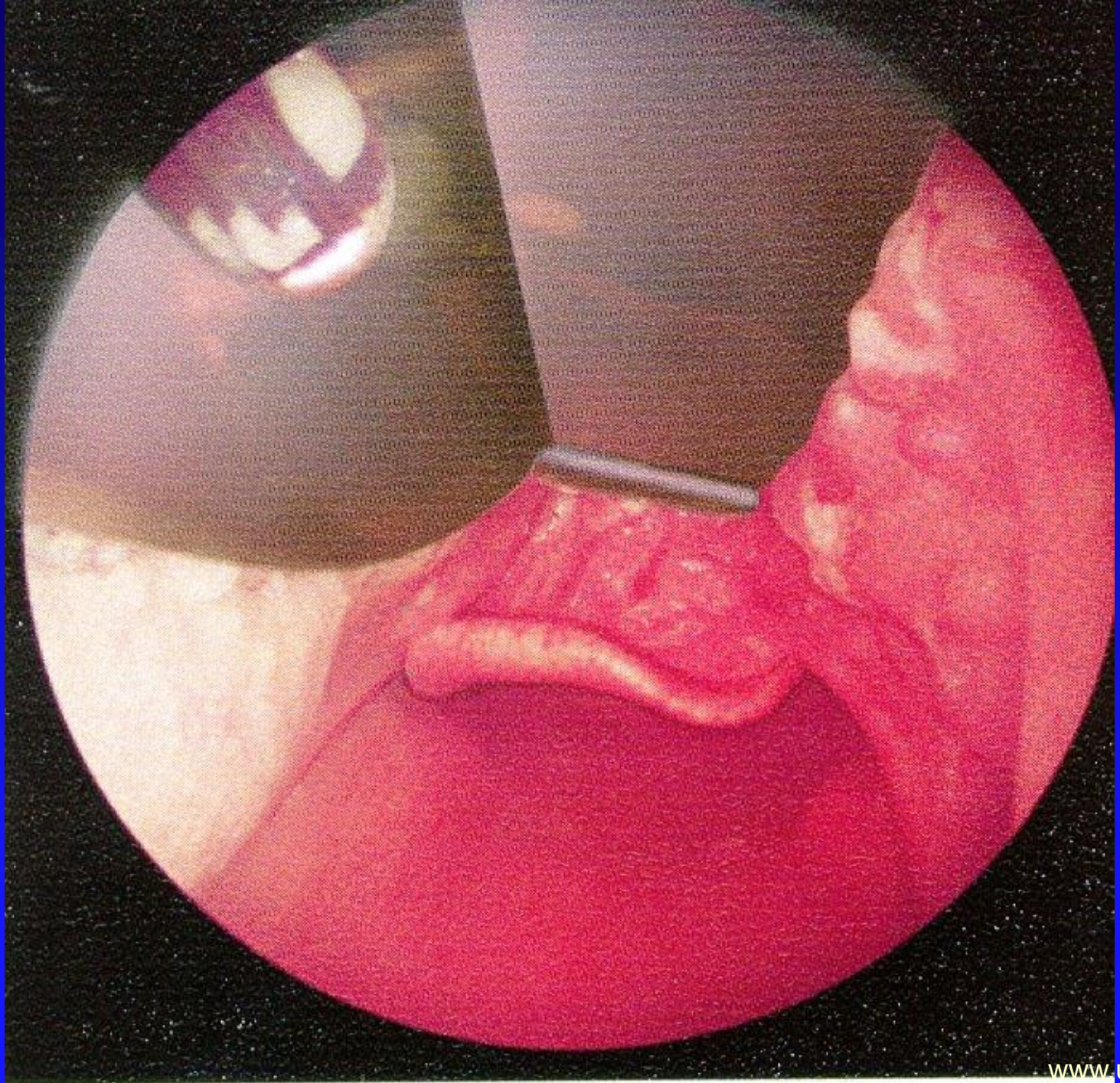

langue

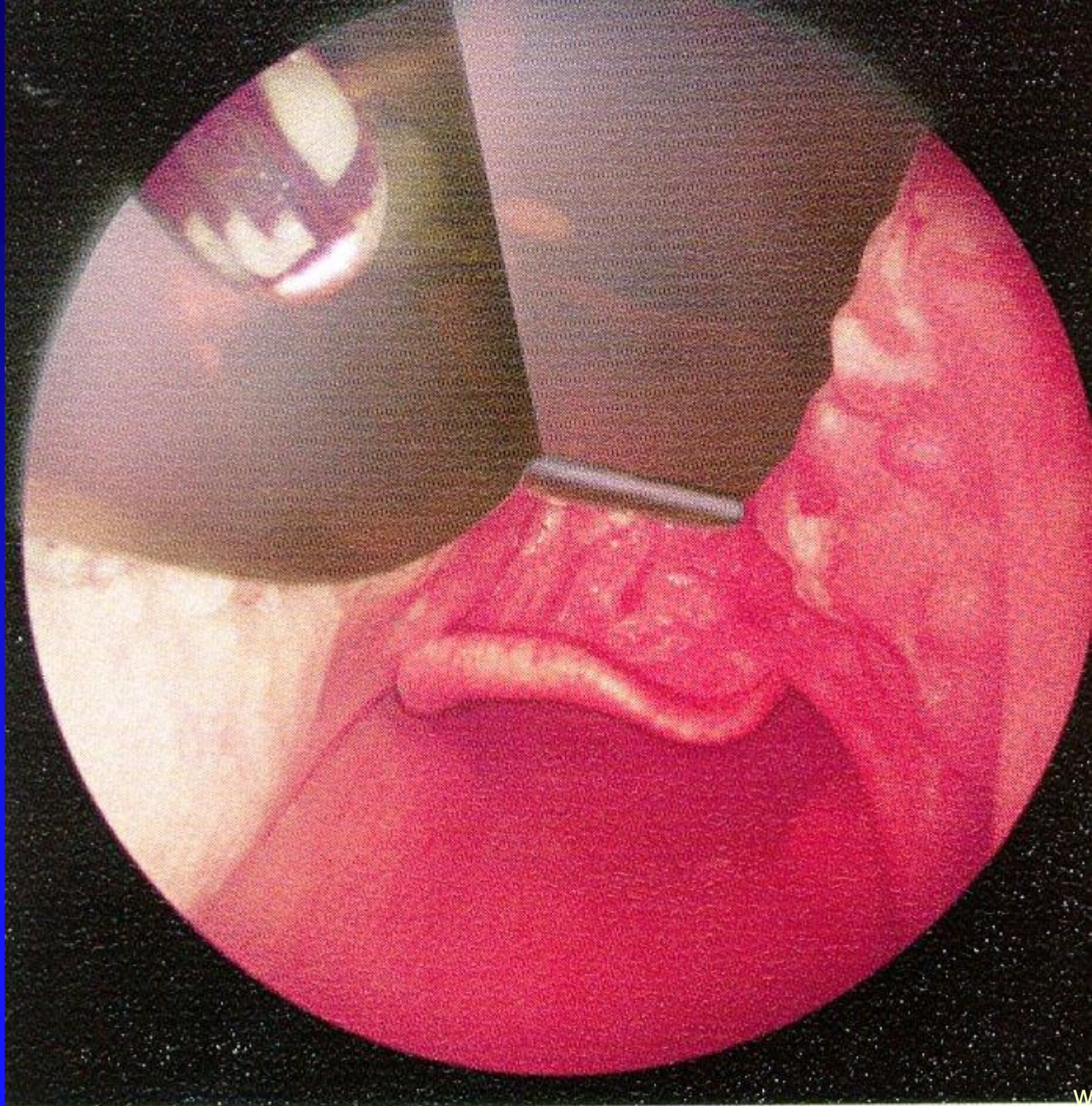
hypopharynx

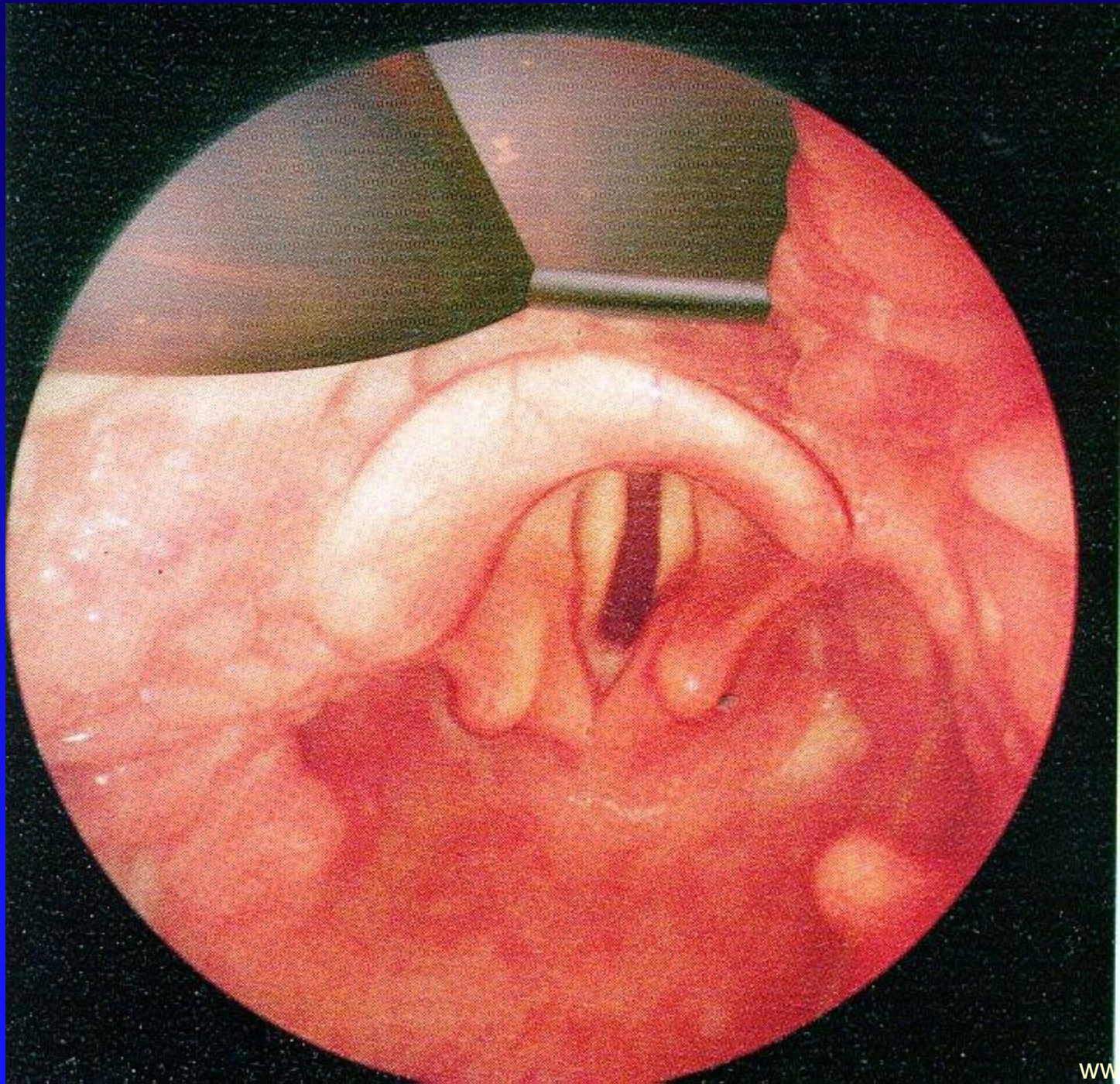

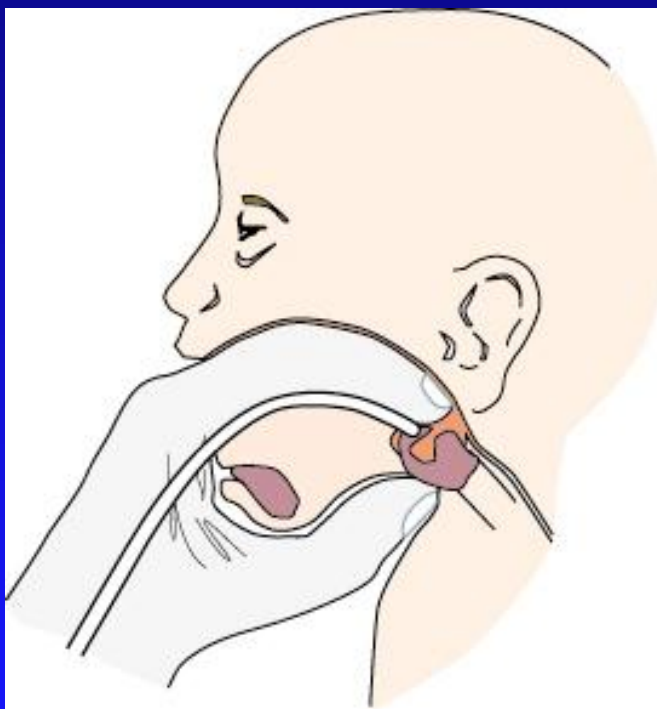

Epiglote
Bande
ventriculaire
Corde vocale
Repli ary
épiglottique
Commissure
postérieure

© airwaysud.com

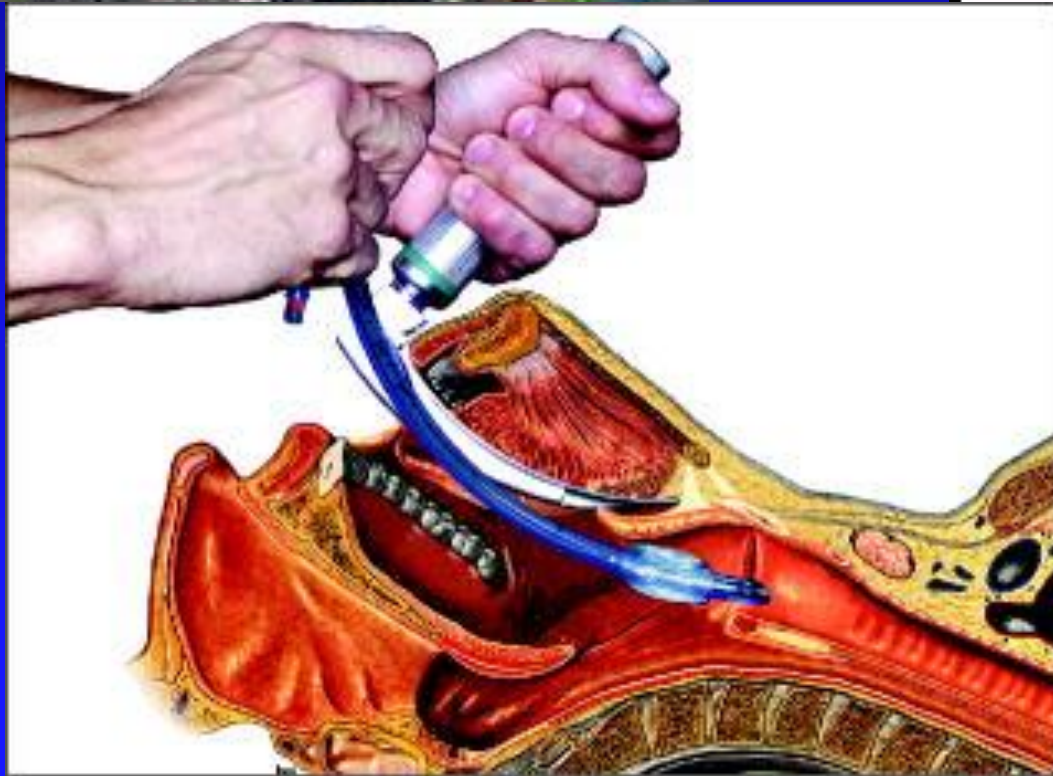
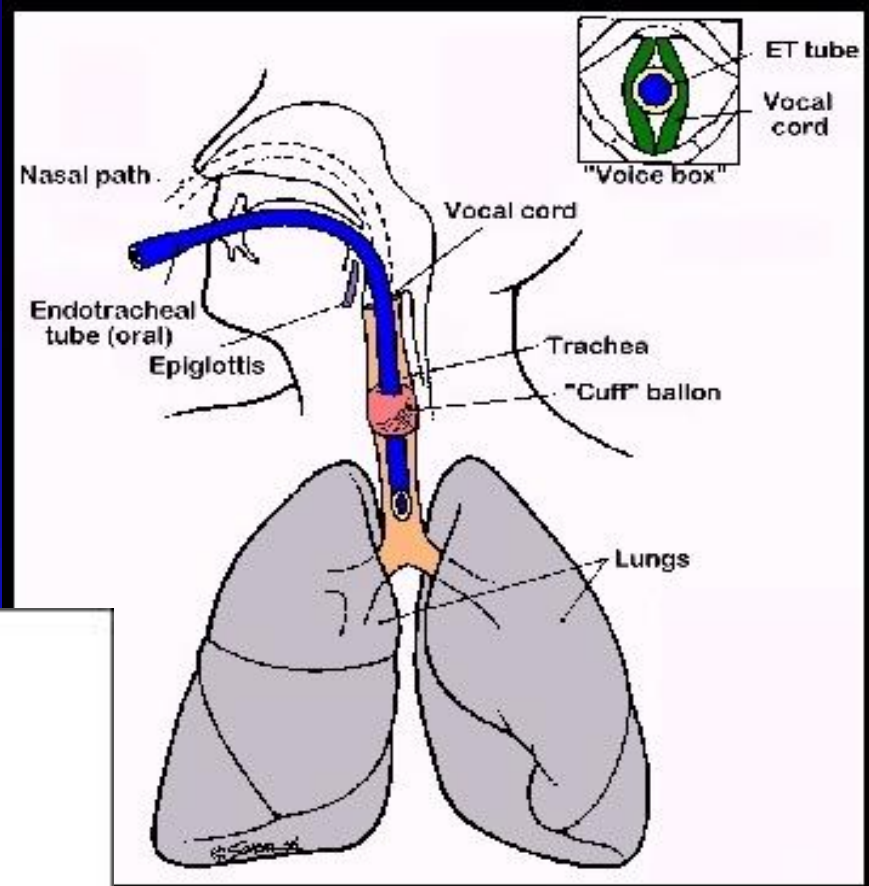

Fig. 3. Tuben indføres i trachea indtil cuffen netop er under stemmelæbeniveau.

Sellick manevrası

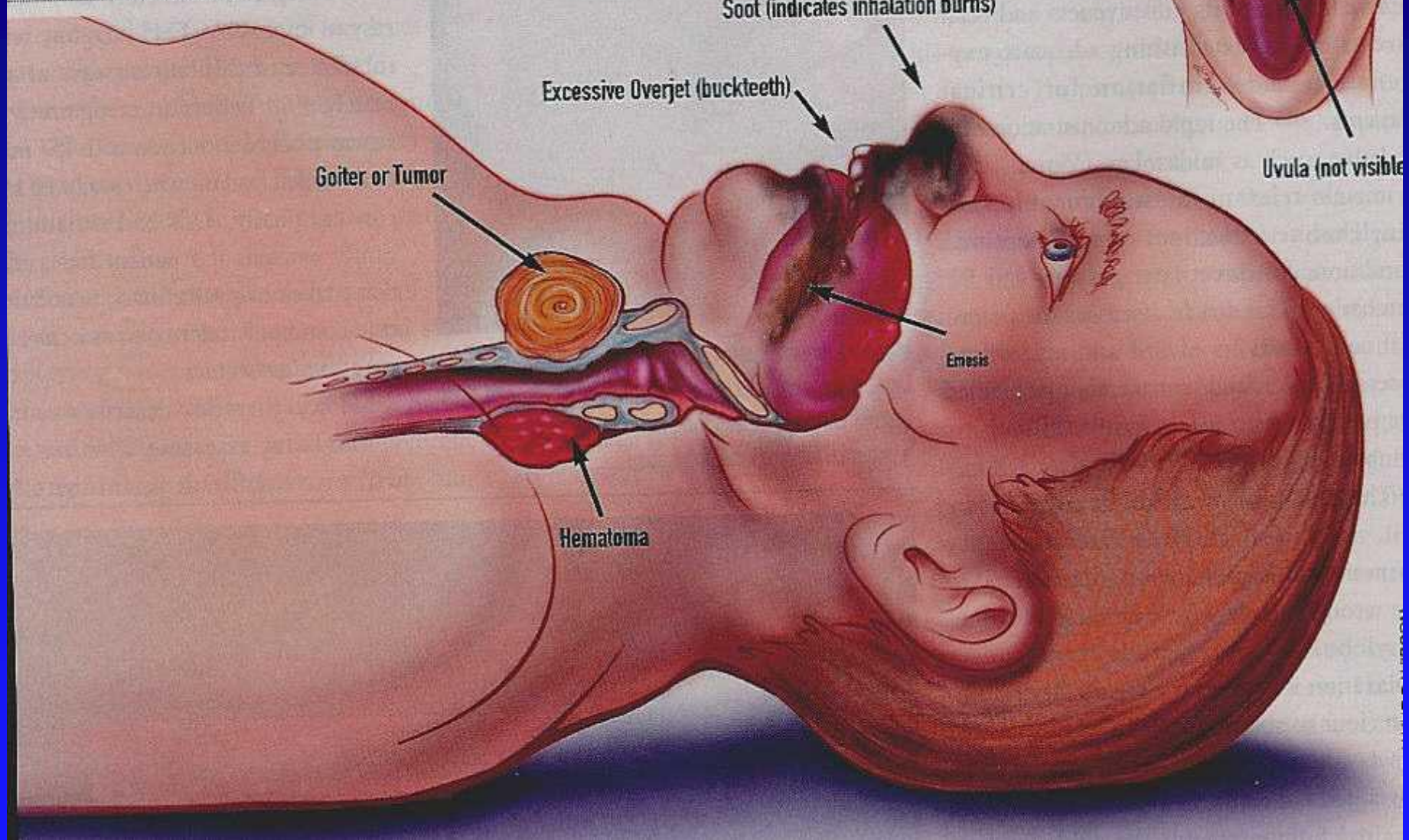
3'den fazla deneme veya entübasyon için harcanan zamanın 10 dakikadan fazla olması durumunda zor entübasyon kabul edilir.

Entübasyonun güçlüğü nedenleri

1. Yetersiz ekipman
2. Hastaya yanlış pozisyon verilmesi
3. Deneyimsiz personel
4. Beklenilmeyen anormal anatomik yapı
5. Patolojik nedenler

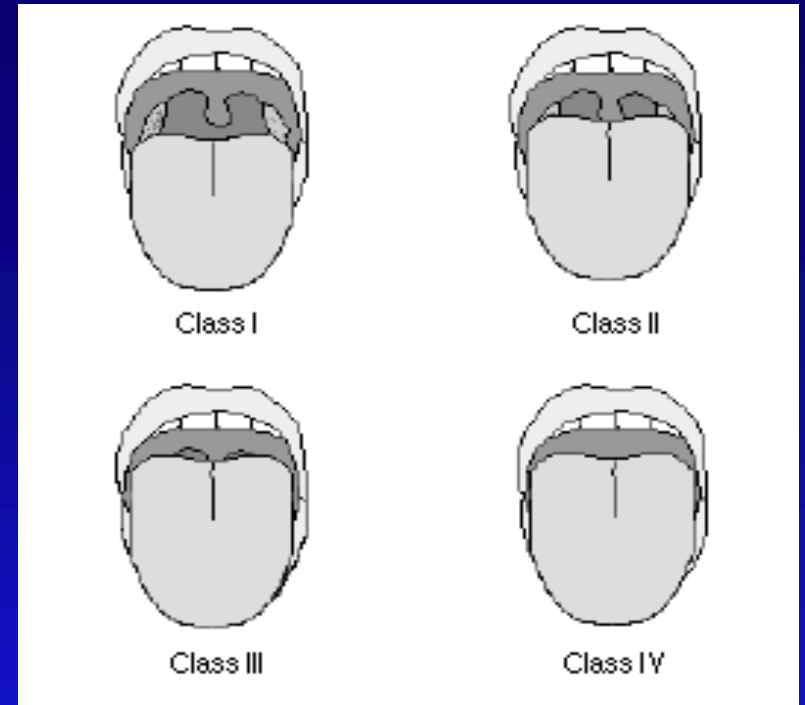

DIFFICULT AIRWAYS

Mallampati

(Orofaringeal görünüm)

Class I = Uvula, yumuşak damak, tonsil yatakları, ön ve arka plikalar rahatlıkla görünüyor.

Class II = Uvula ve yumuşak damak görünüyor.

Class III = Yumuşak damak ve uvula tabanı görünüyor.

Class IV = Uvula dil kökü tarafından kapatılmış, farenks duvarı görülüyor.

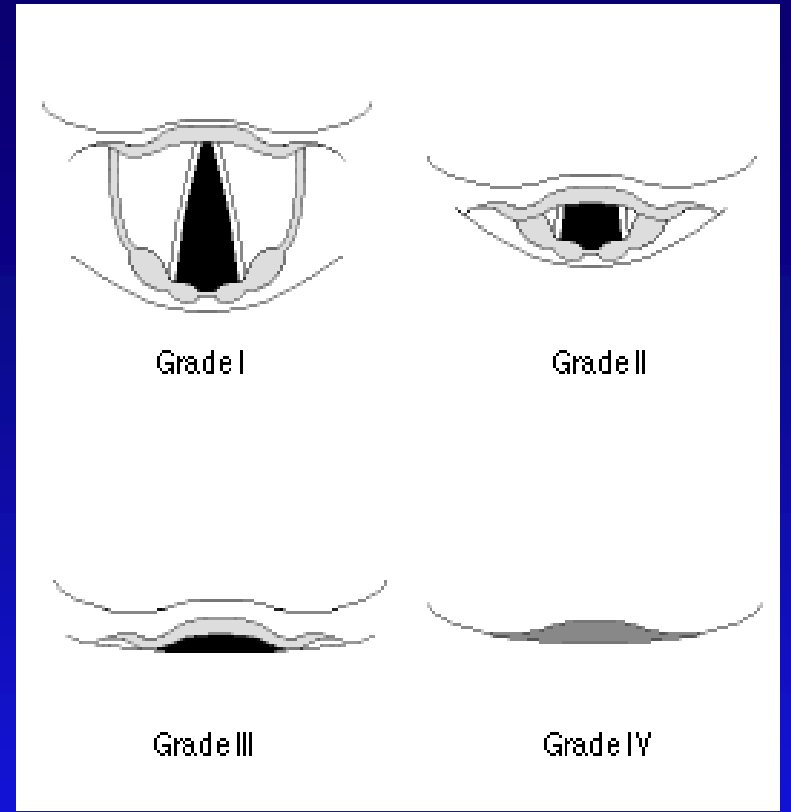

Tiromental - hiyomental Mesafe

3 parmaktan yada 6 cm'den daha kısa (erişkin için)

Wilson Cormack ve Lehane

(Laringoskopik görüntü)

Grade I = Kordların tamamı görünüyor.

Grade II = Kordların yarısı görünüyor.

Grade II = Sadece aritenoidler görünüyor.

Grade III = Sadece epiglot görünüyor.

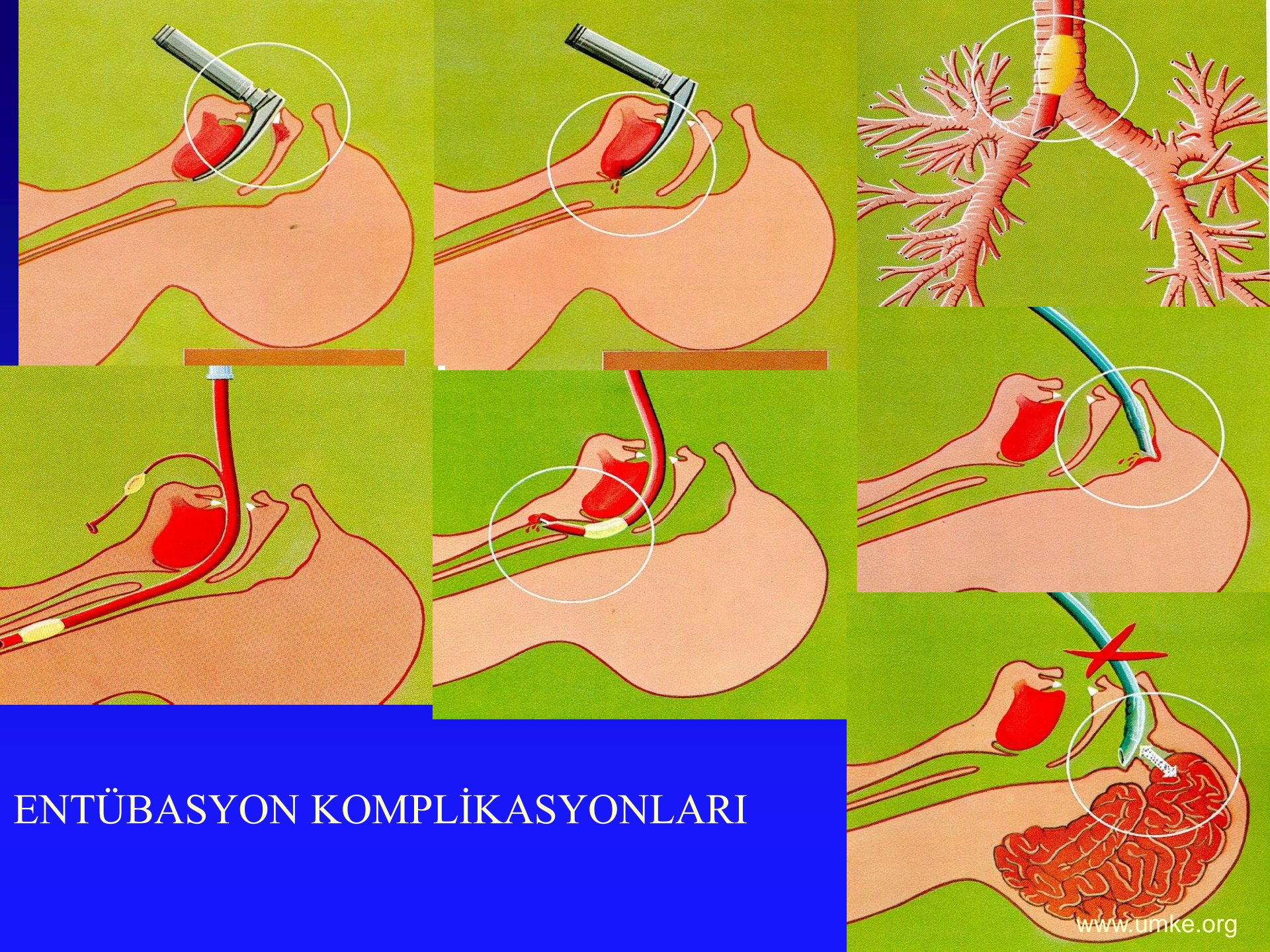
Grade IV = Epiglot da görünmüyor.

Entübasyonun Komplikasyonları

Entübasyon sırasında :

- Travma (göz, dişler, kordlar, aritenoid kartilaj, larinks gibi ilişkili dokularda travma, epistaxis, nasopharingeal mukoza perforasyonu, kırık, çıkıklar vb.).
- Hipertansiyon ve taşikardi (bu durum koroner arter hastalarında özellikle tehlikelidir).
- Kardiyak aritmiler (vagal yada sempatik stimülasyon nedeniyle).
- Yanlış entübasyon
- Aspirasyon

ENTÜBASYON KOMPLİKASYONLARI

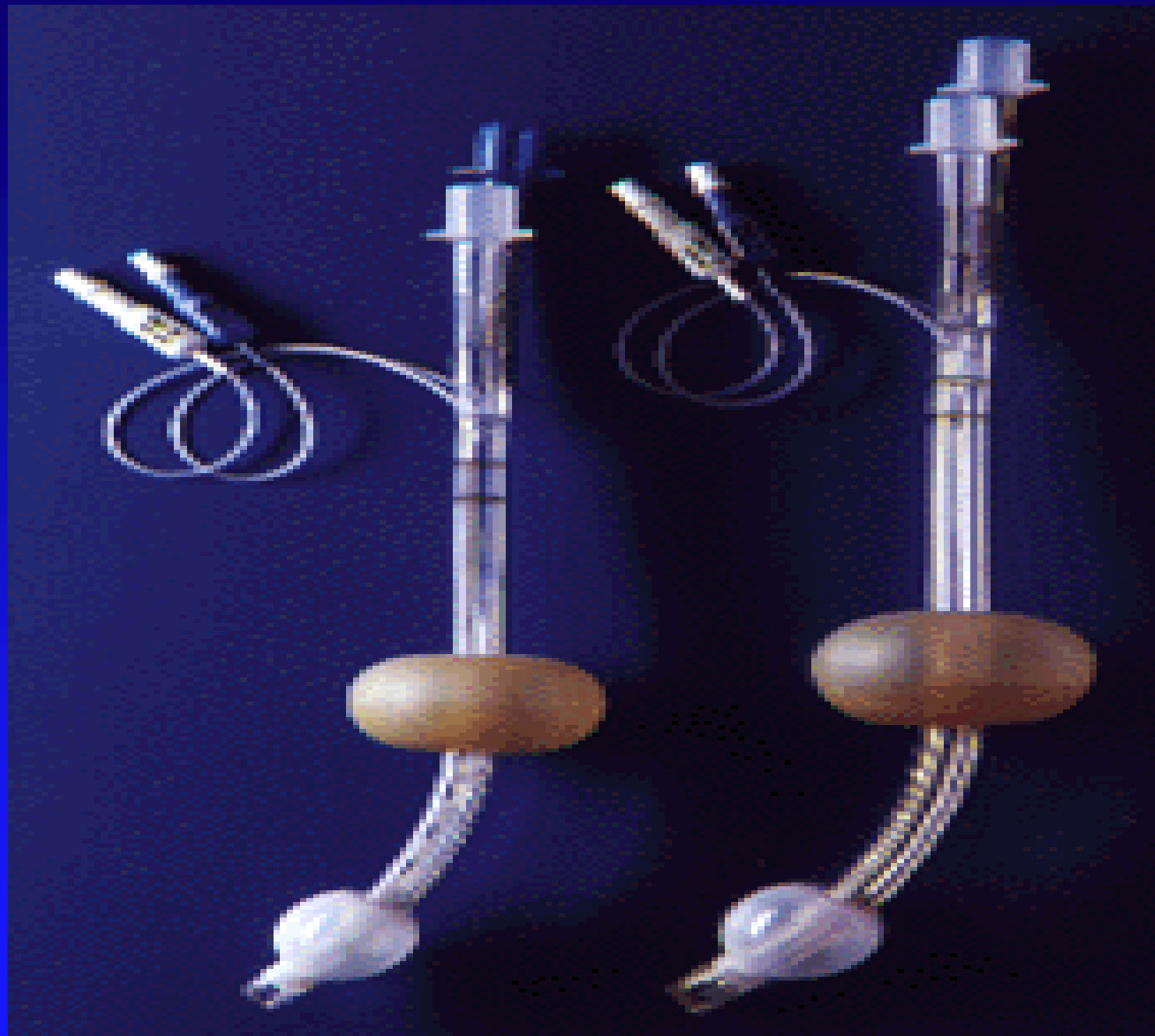

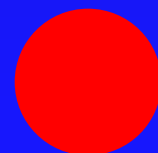

Özefageal obturator tüp

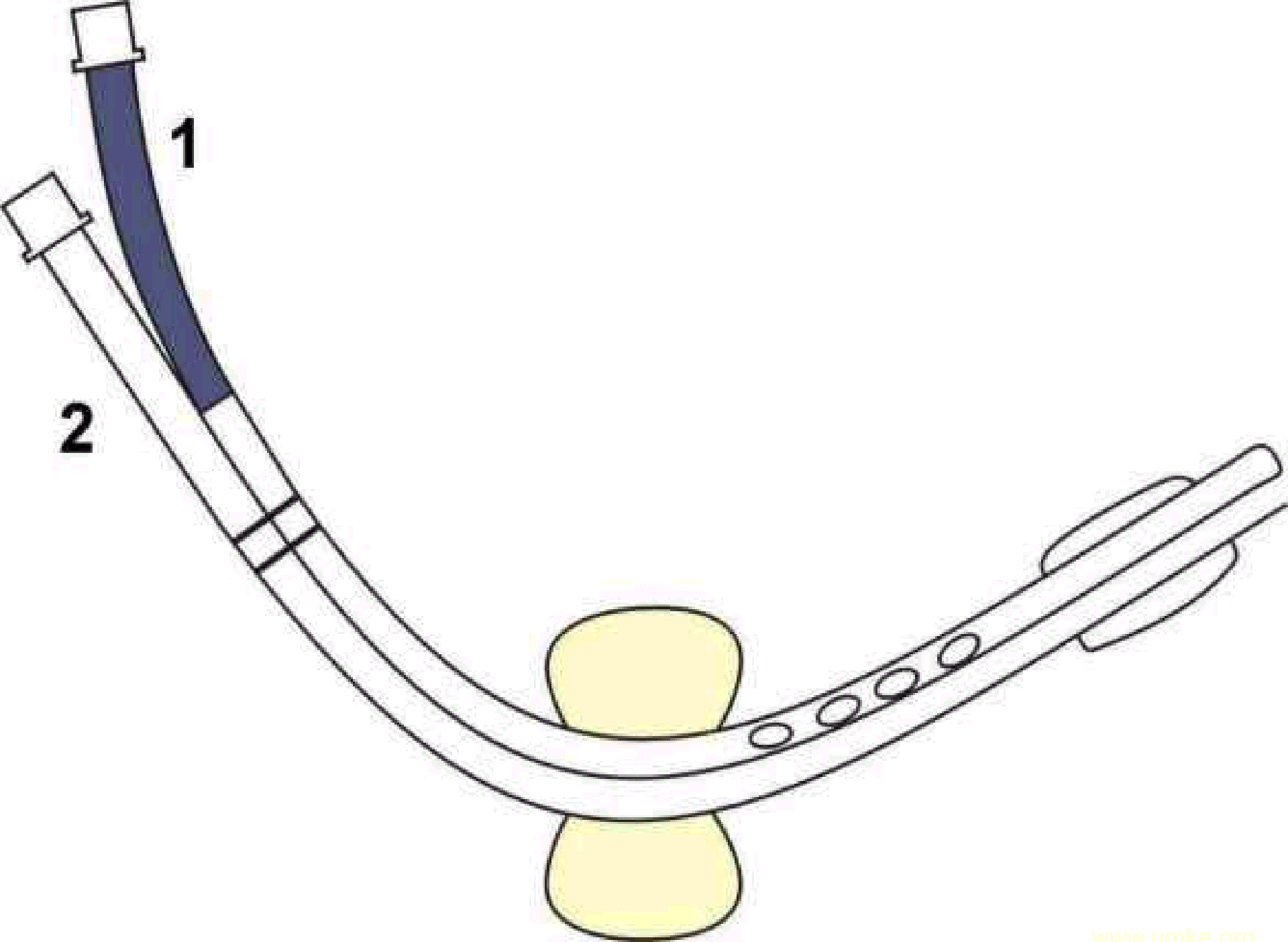
Kombitüp

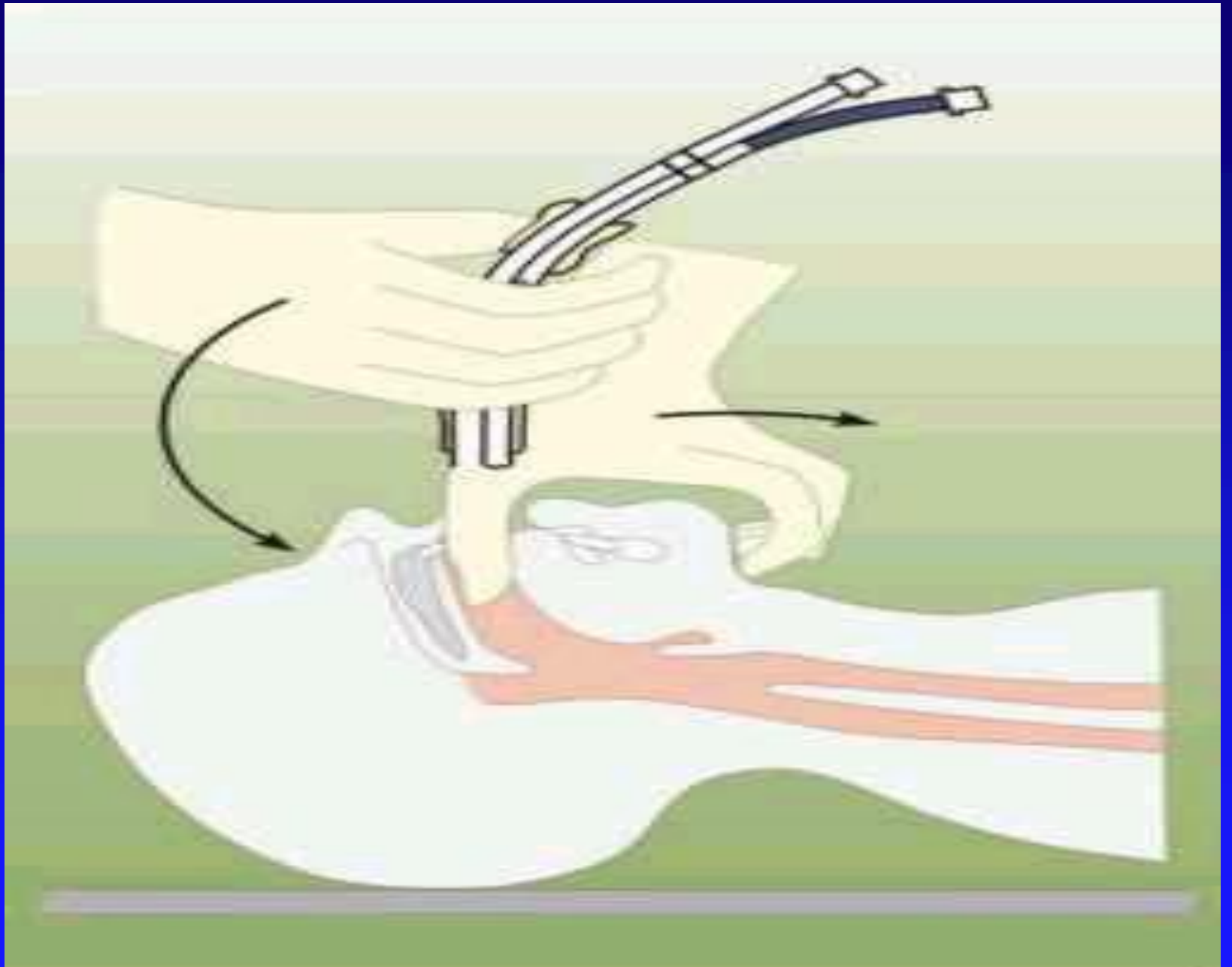

www.umke.org

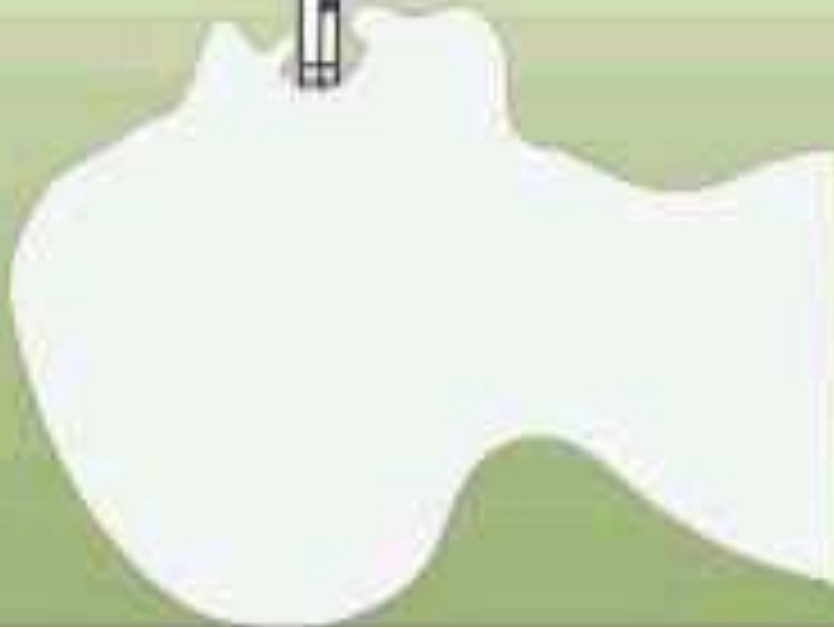

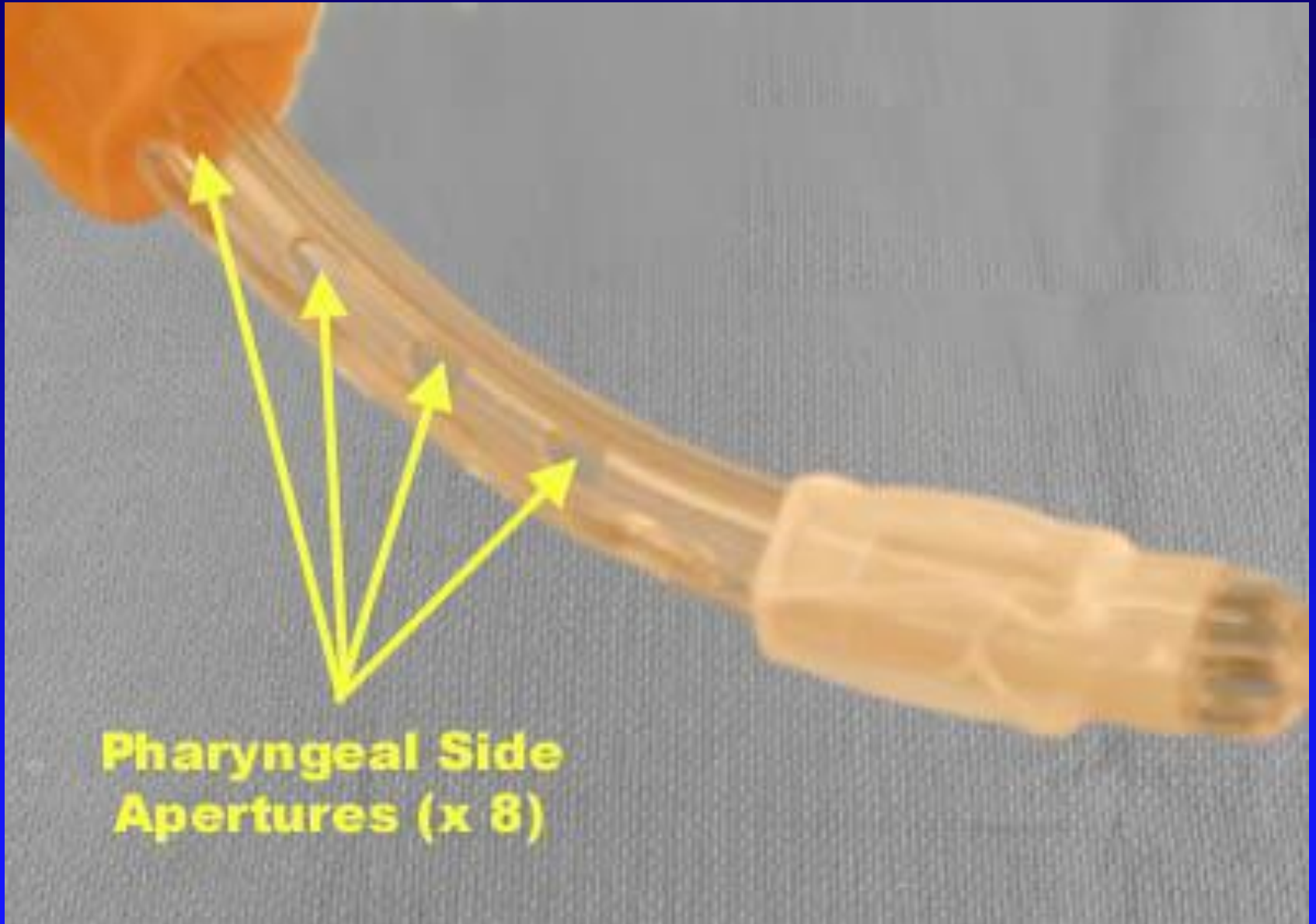
37F: 5-12ml
41F: 5-15ml

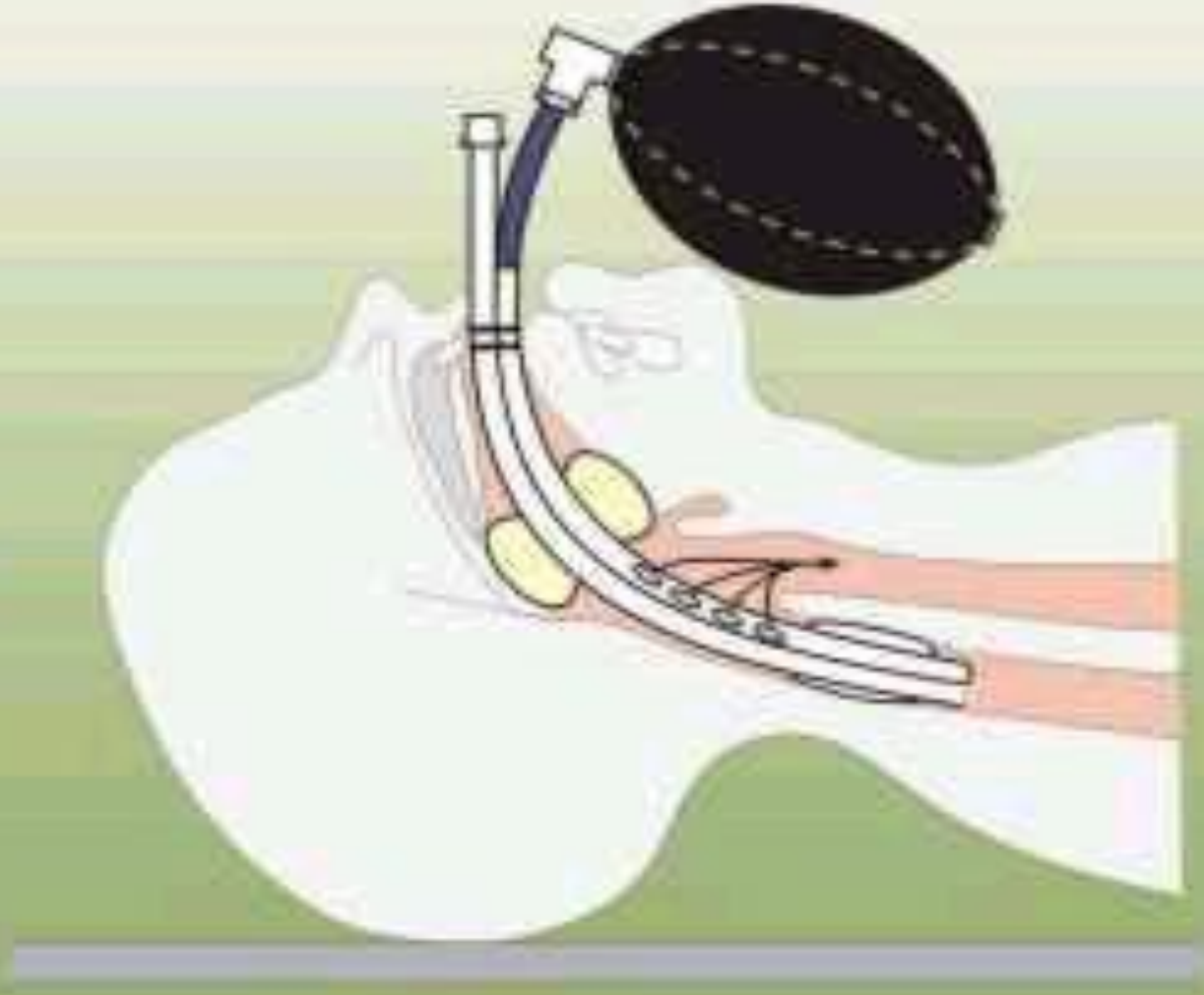
37F: 40-85ml
41F: 40-100ml

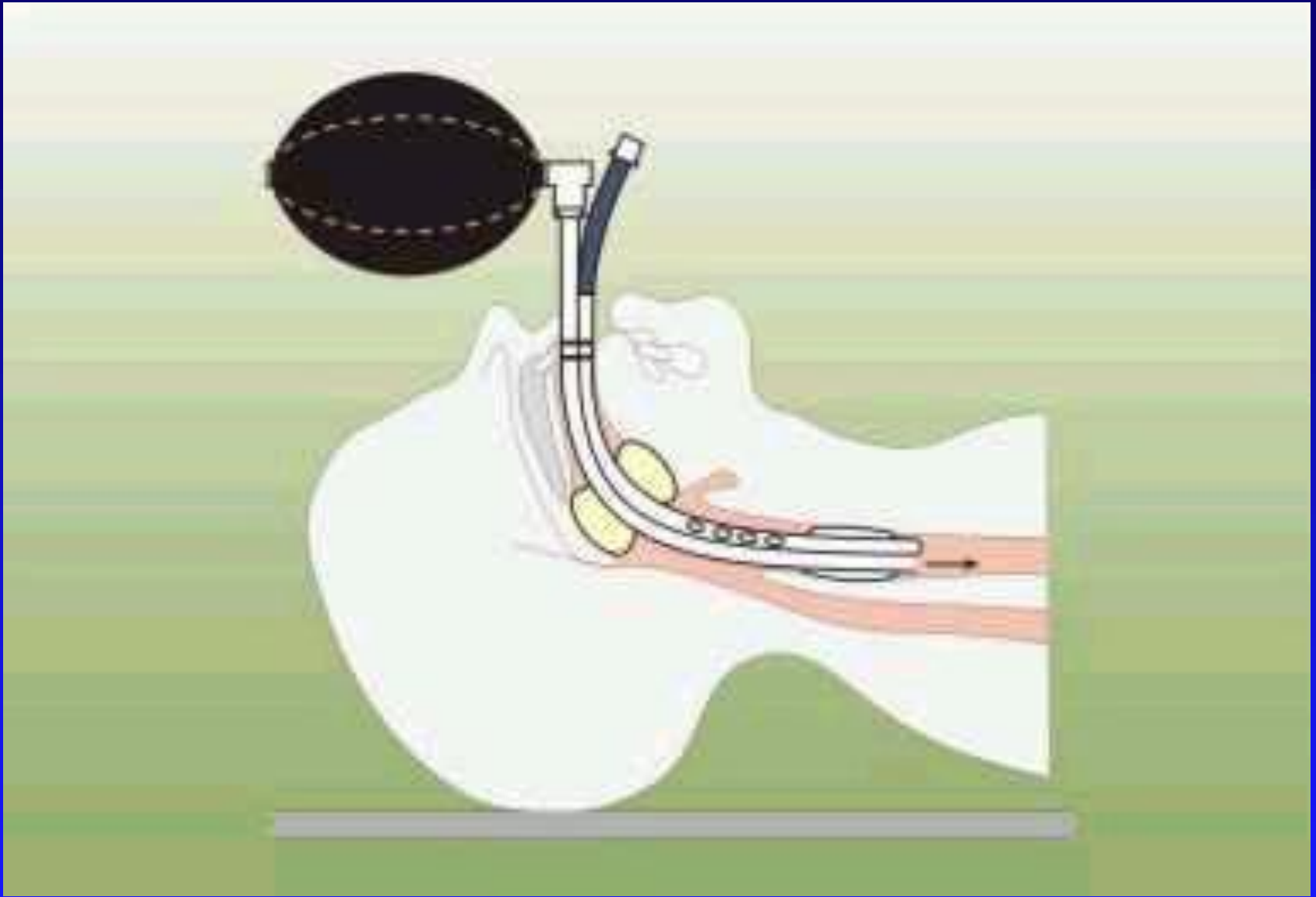

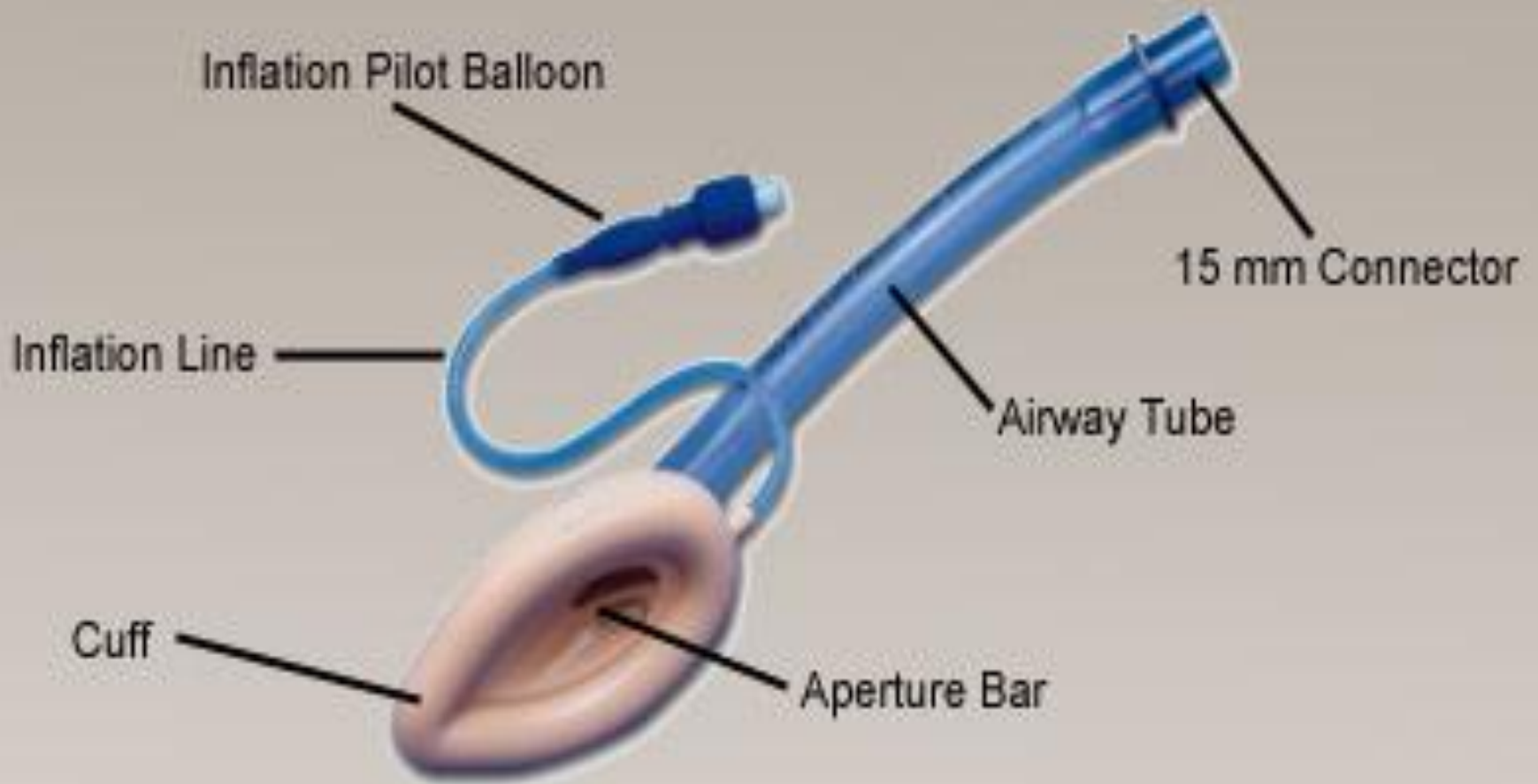
Pharyngeal Side Apertures (x 8)

Özofagus yerleşimi

Trakeal yerleşim

LMA (klasik)

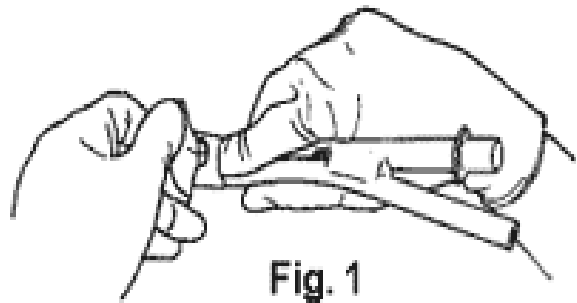

Fig. 1

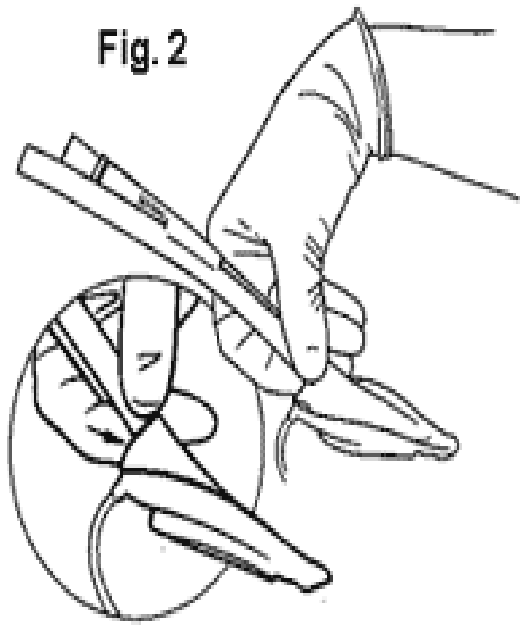

Fig. 2

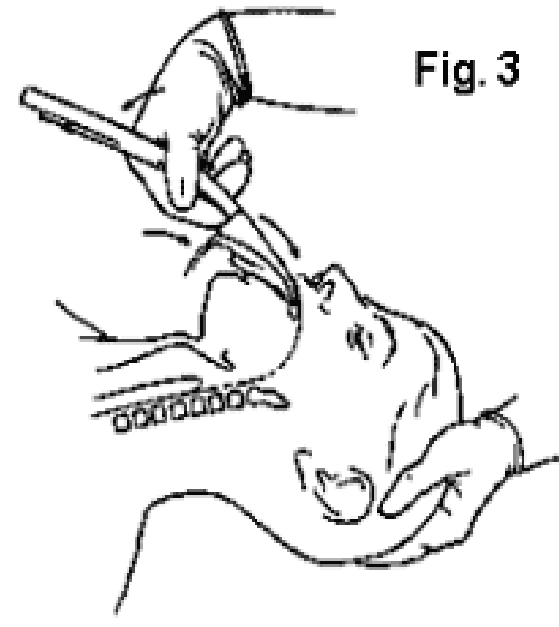

Fig. 3

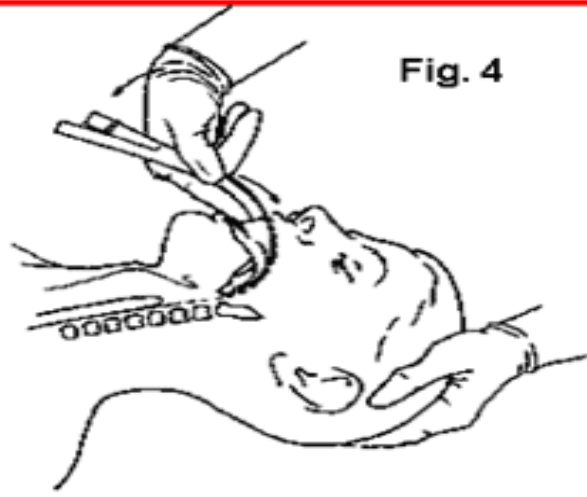

Fig. 4

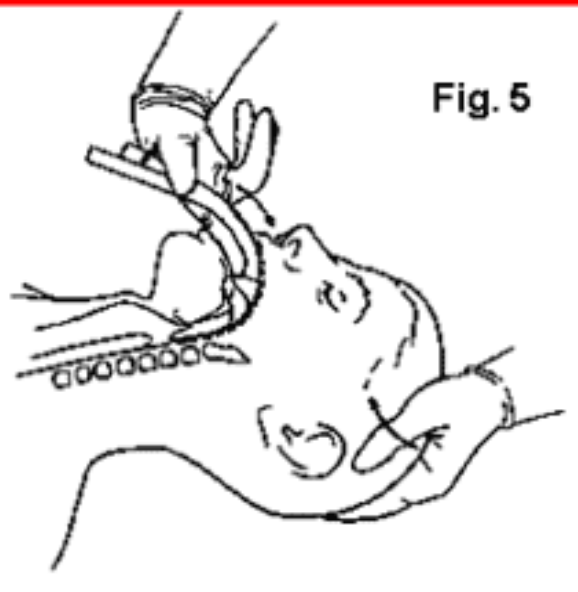

Fig. 5

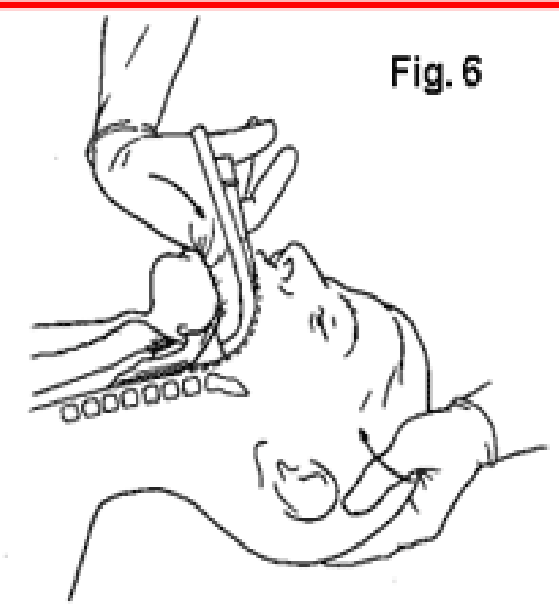

Fig. 6

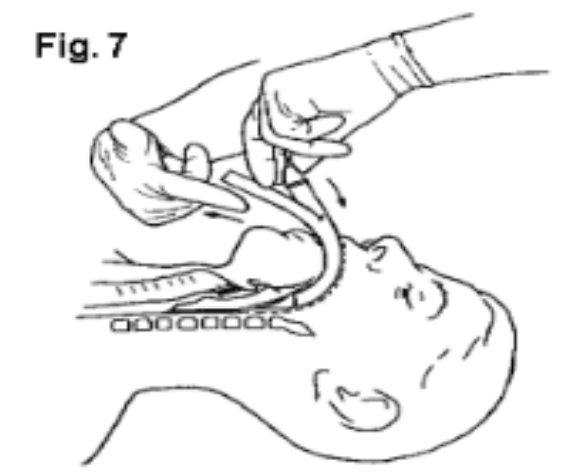
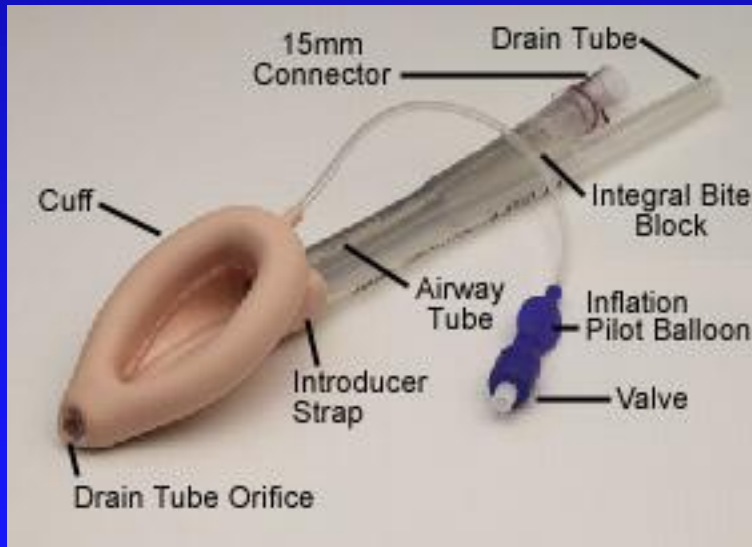
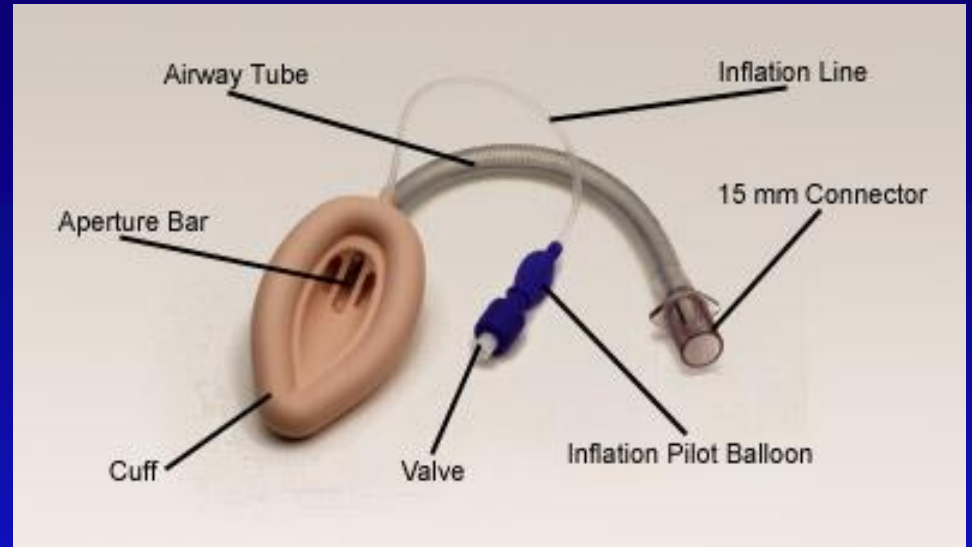
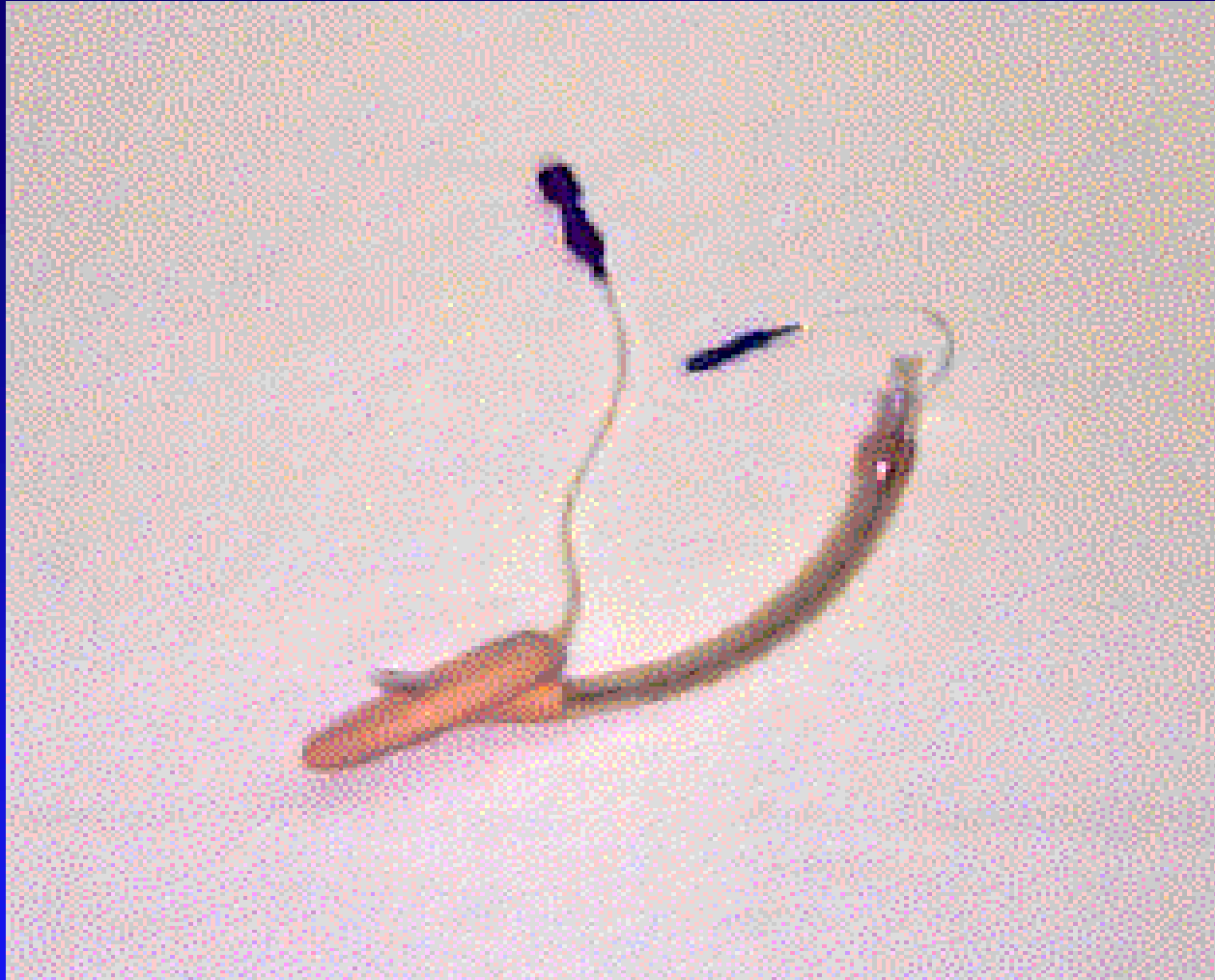

Fig. 7

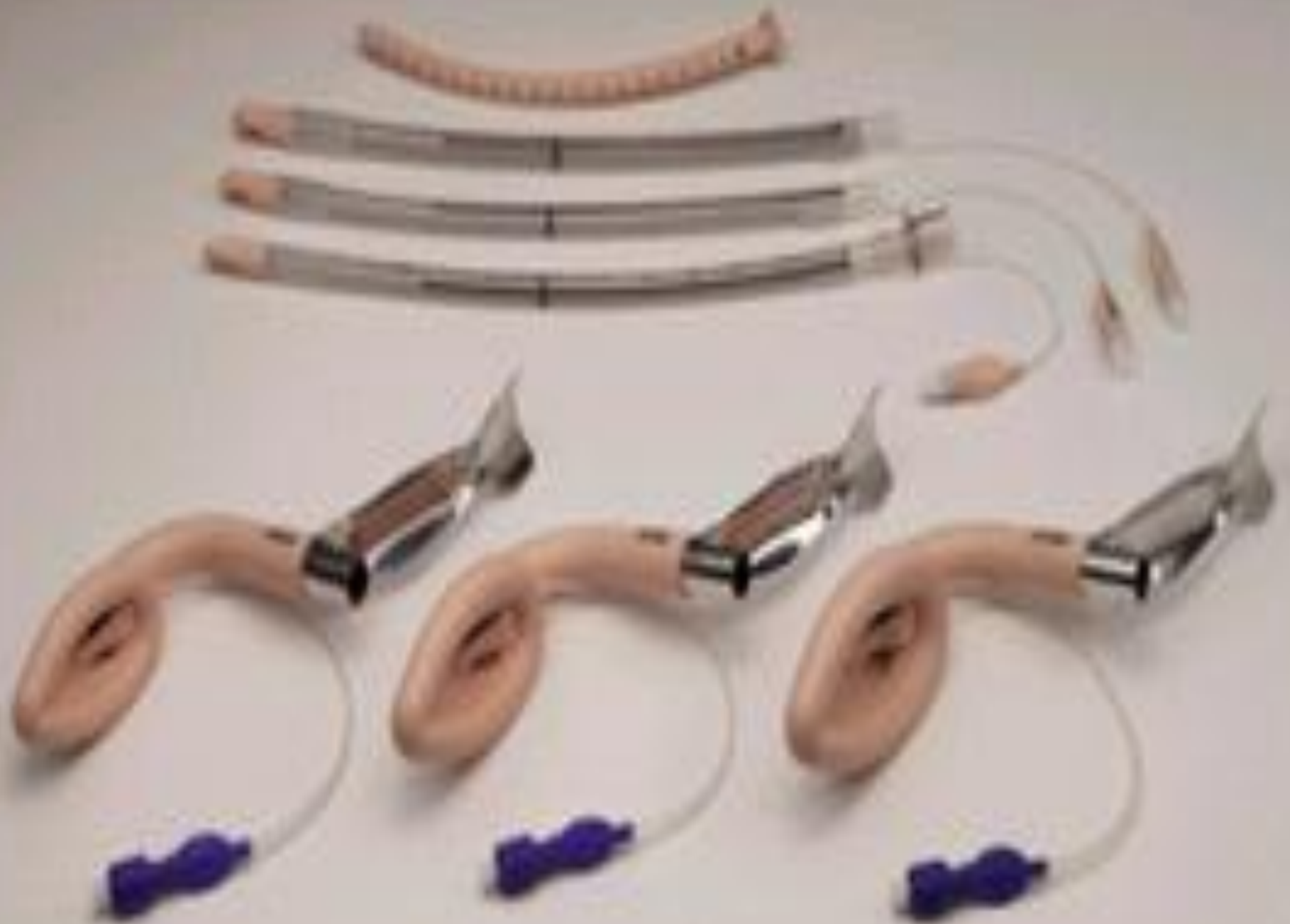

LMA-ProSeal

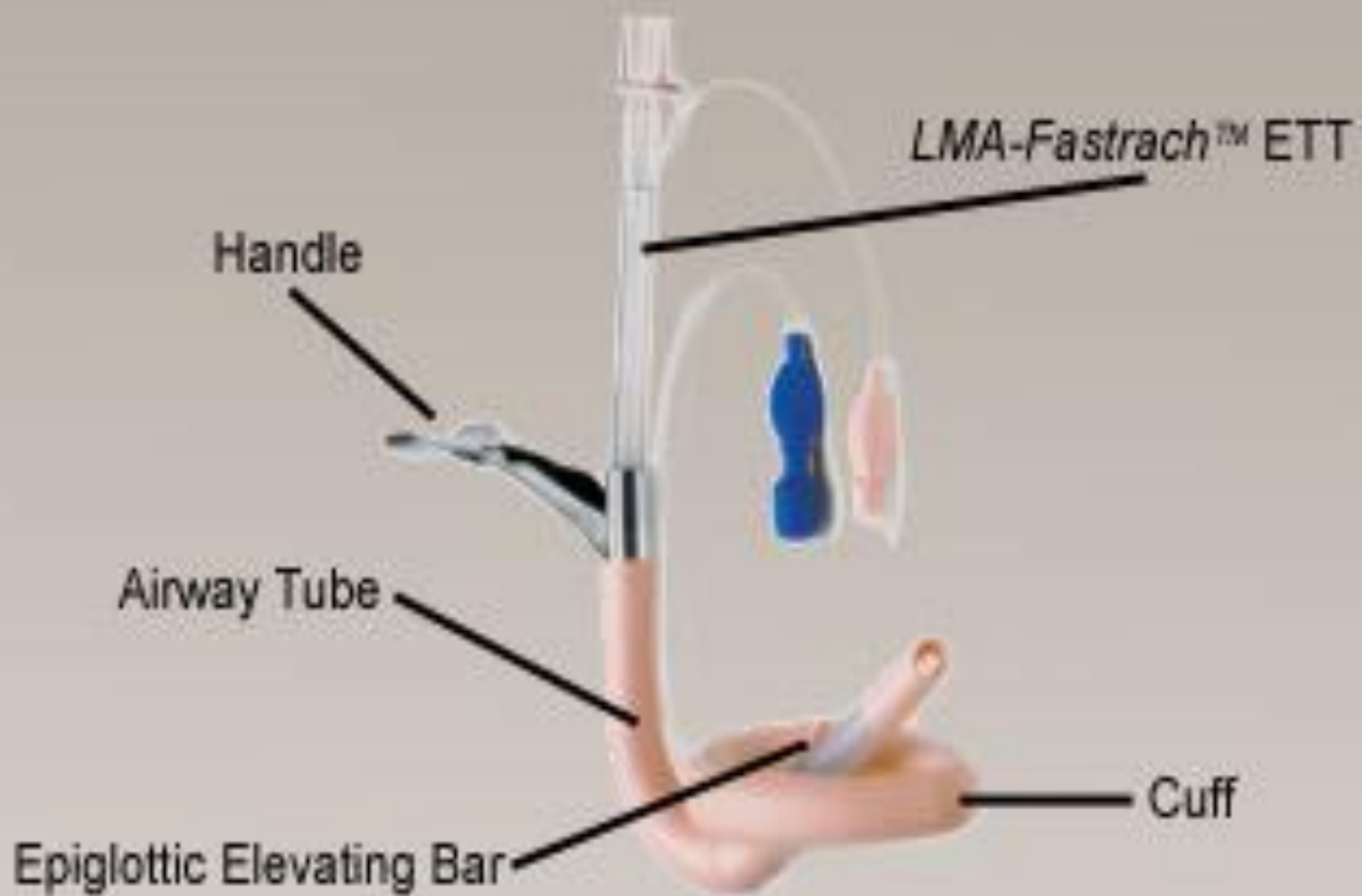

LMA ve Endotrakeal Tüp

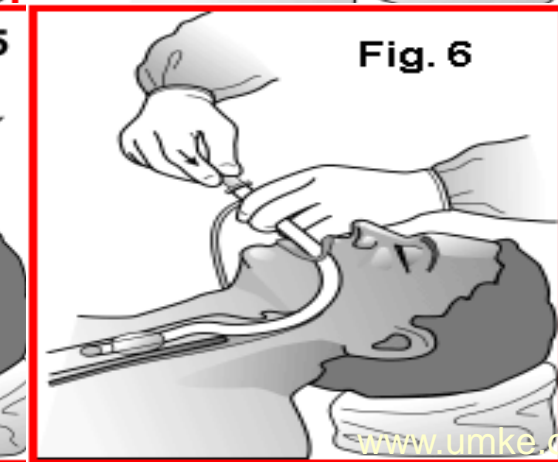
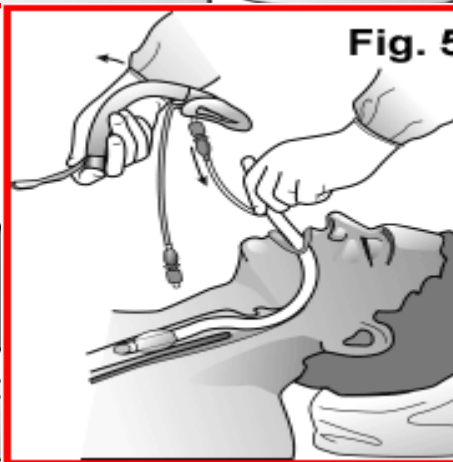
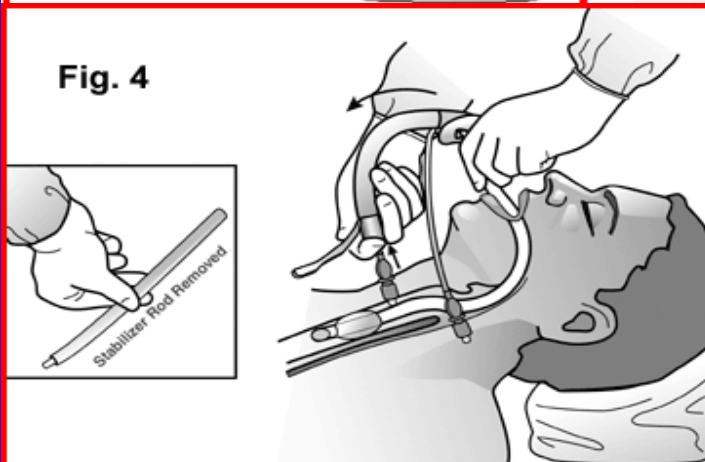
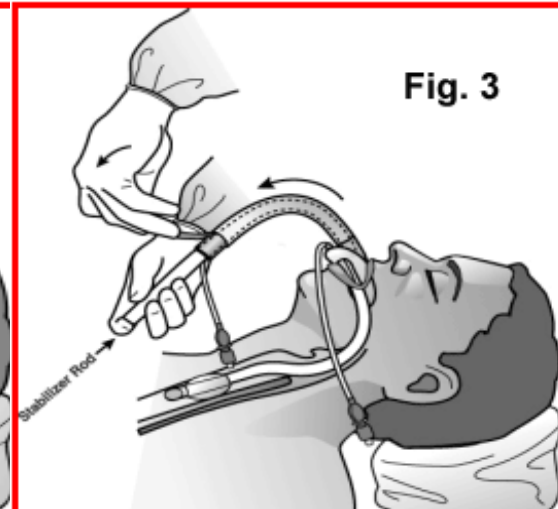
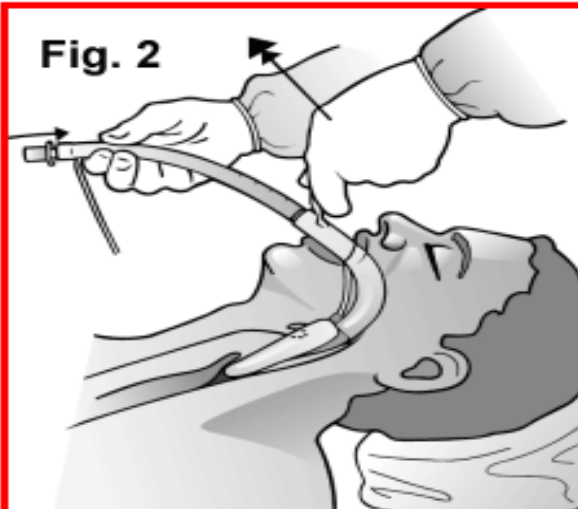
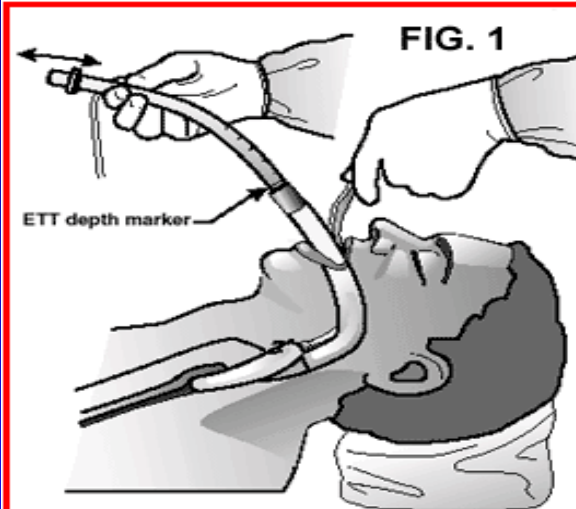
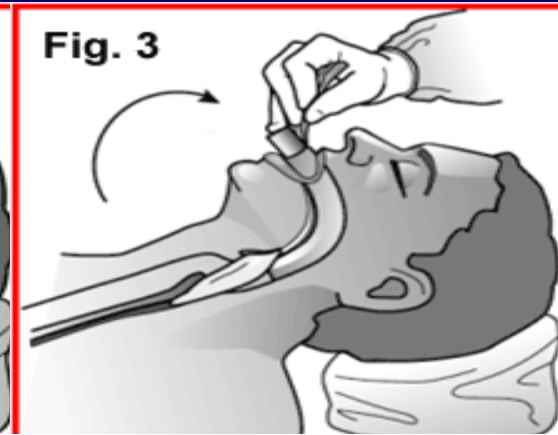
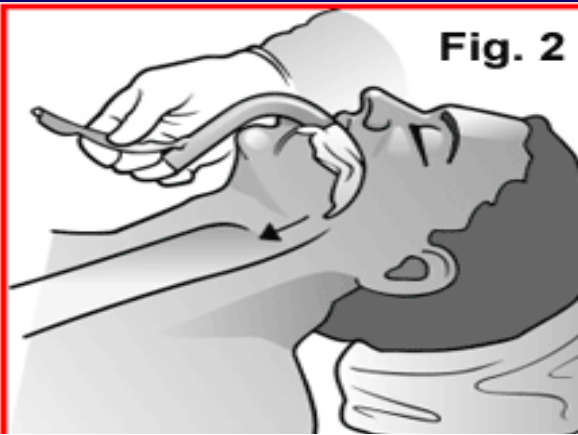
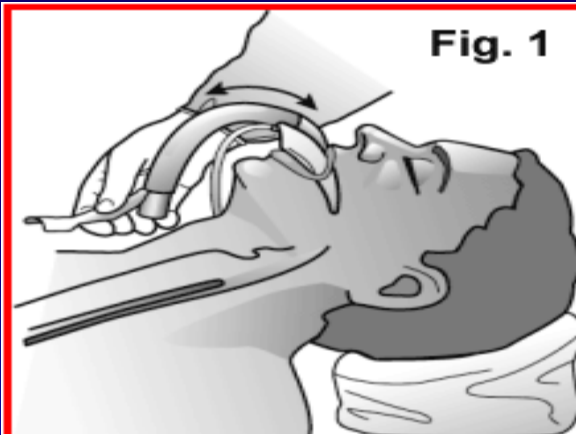

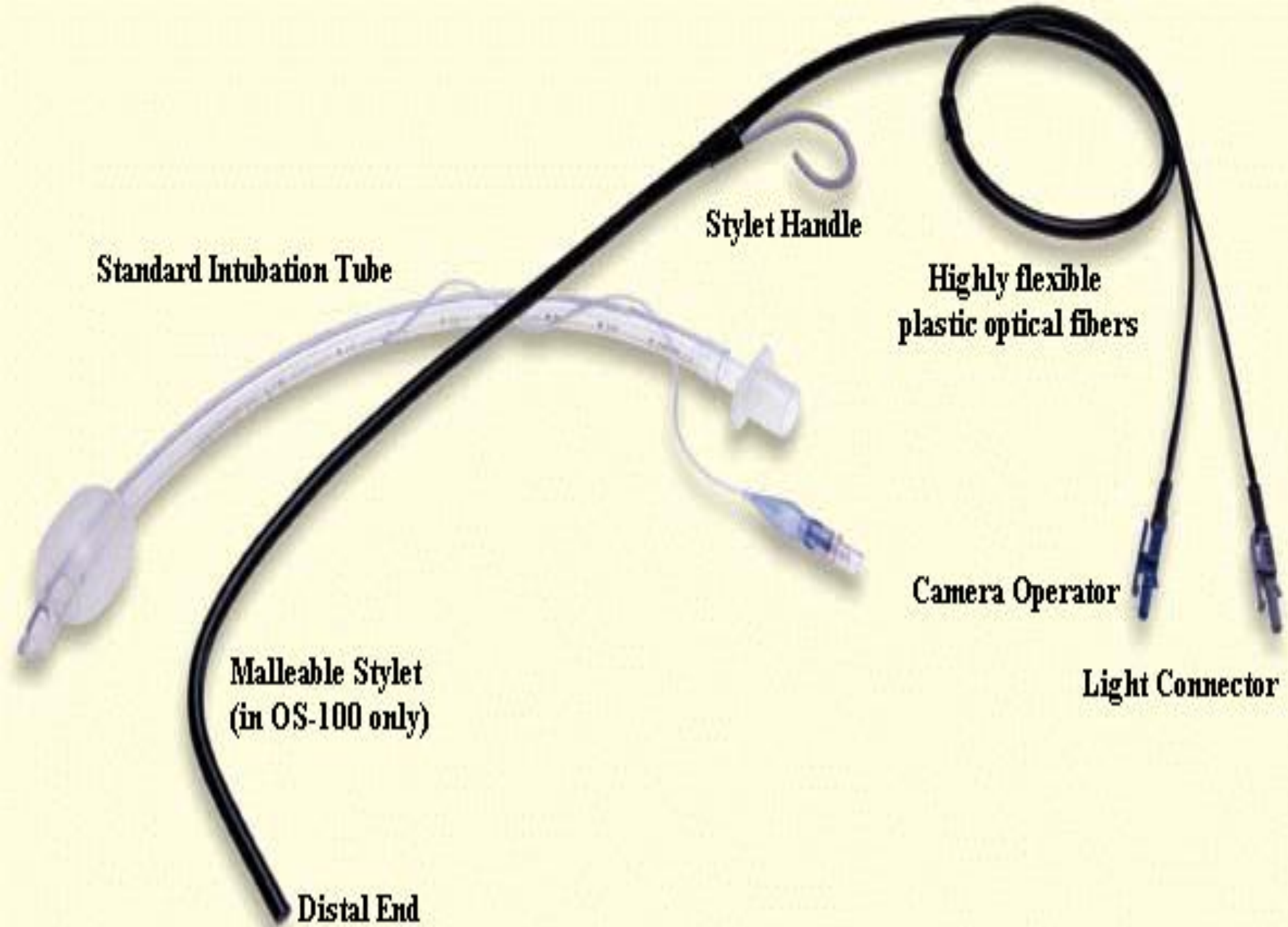

Standard Intubation Tube

Stylet Handle

**Highly flexible
plastic optical fibers**

Camera Operator

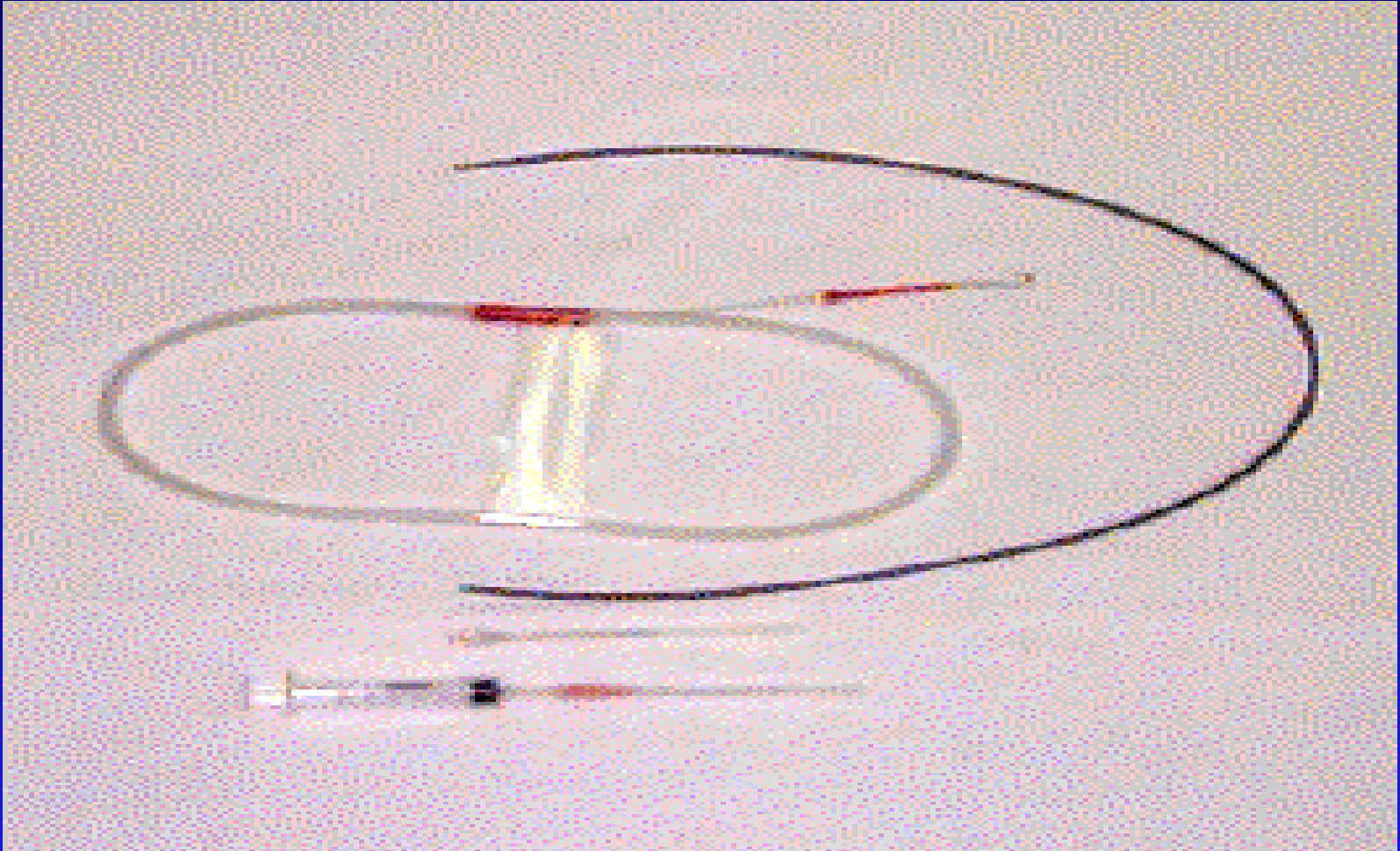
Light Connector

**Malleable Stylet
(in OS-100 only)**

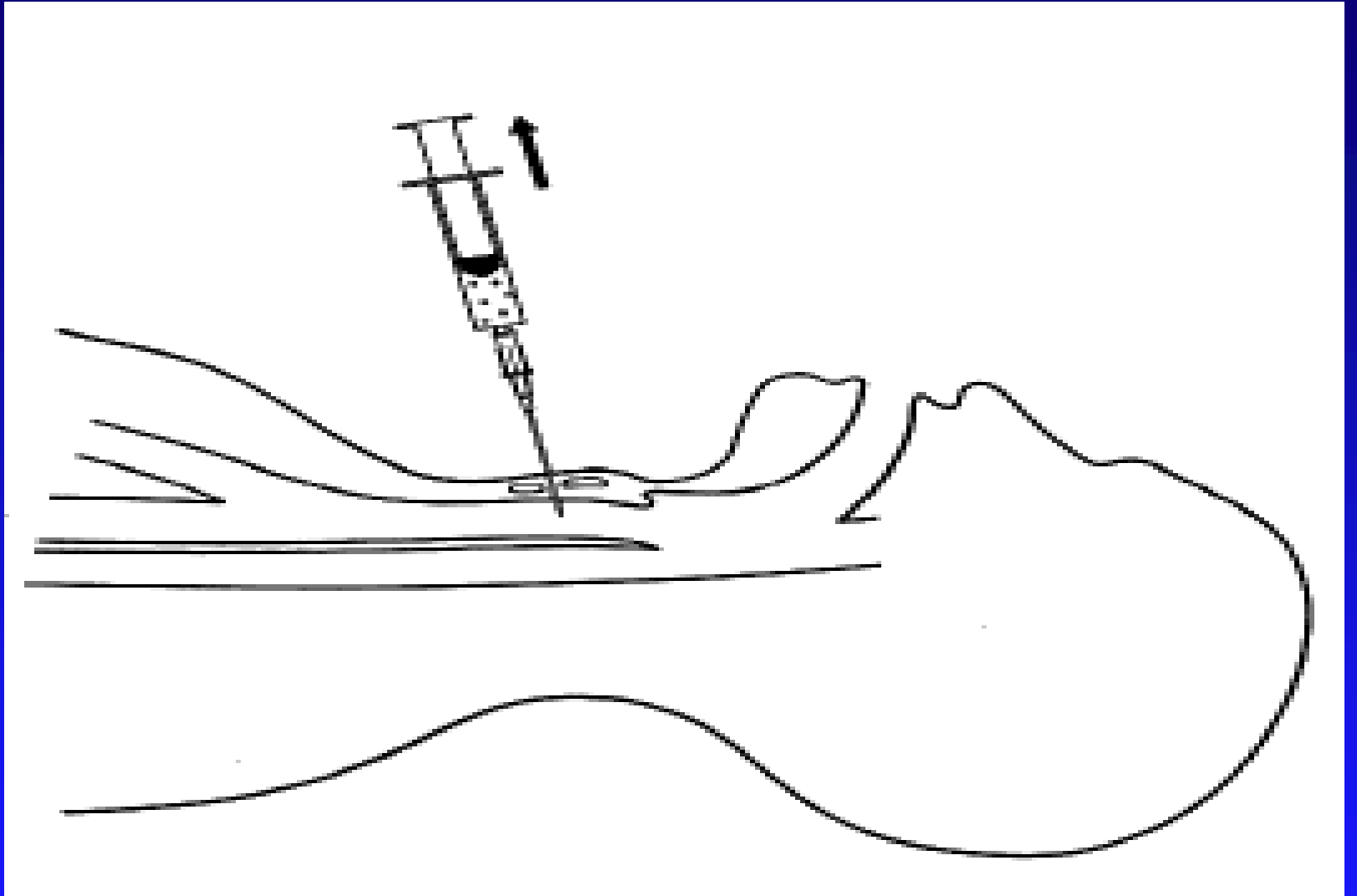
Distal End

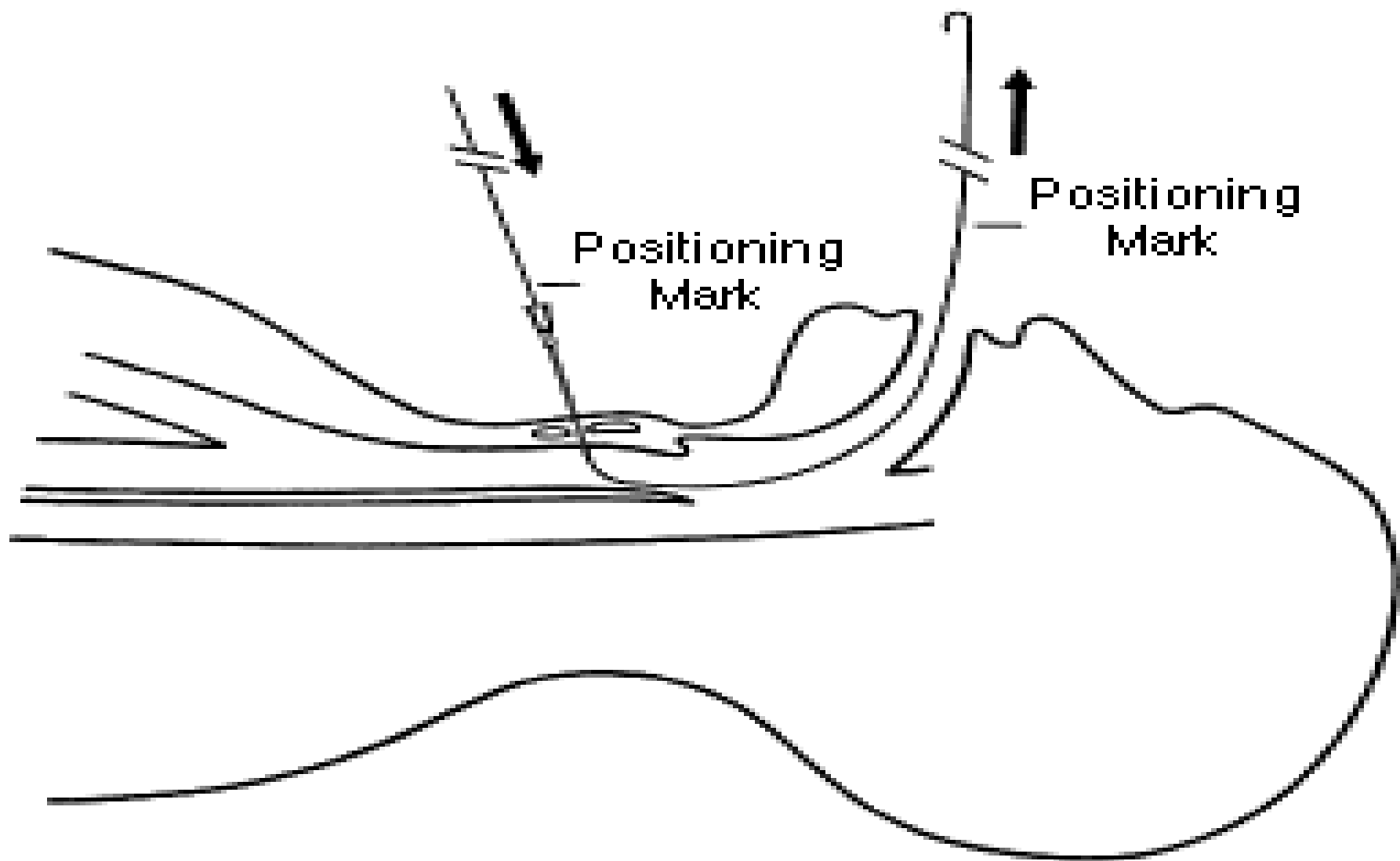

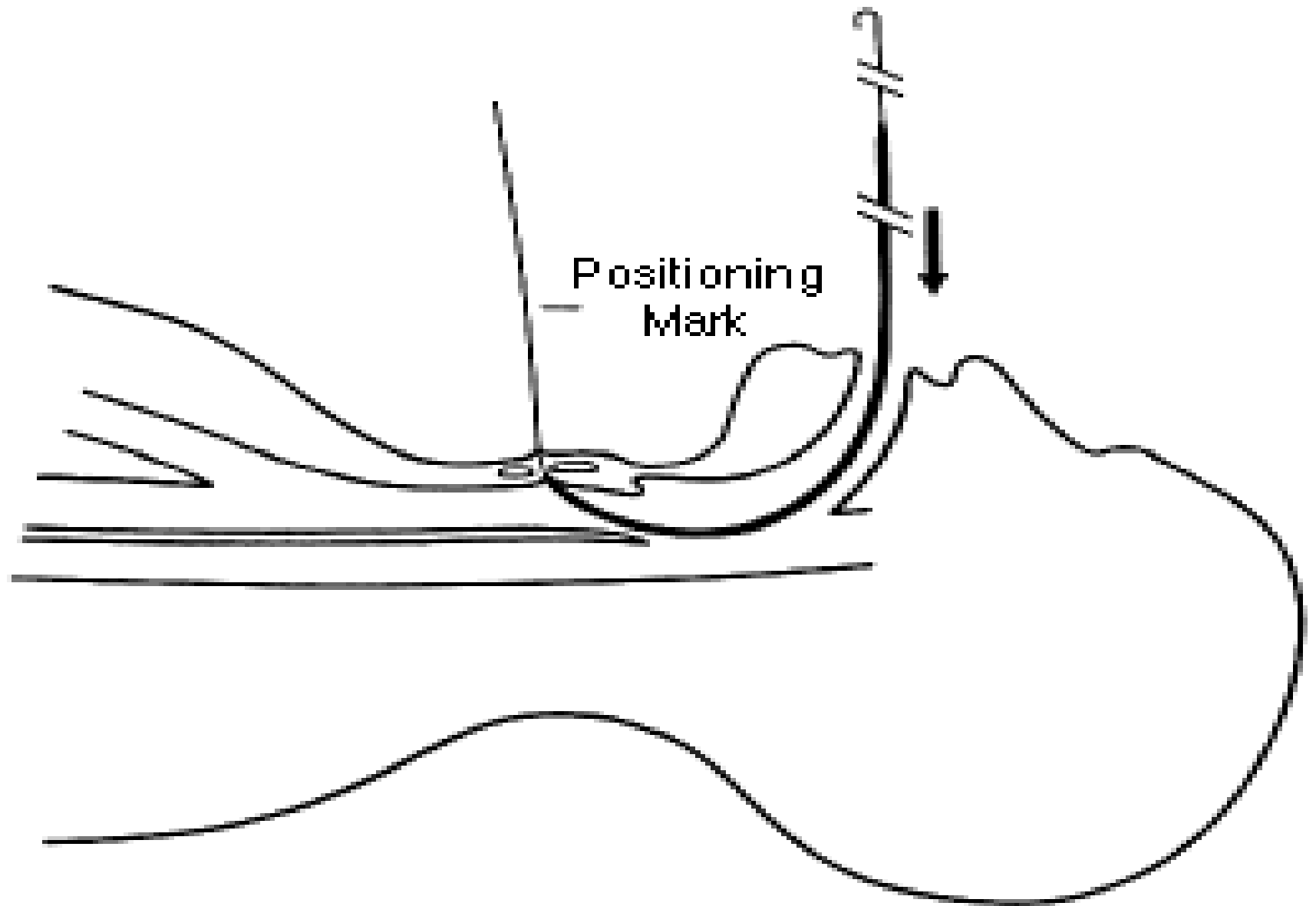

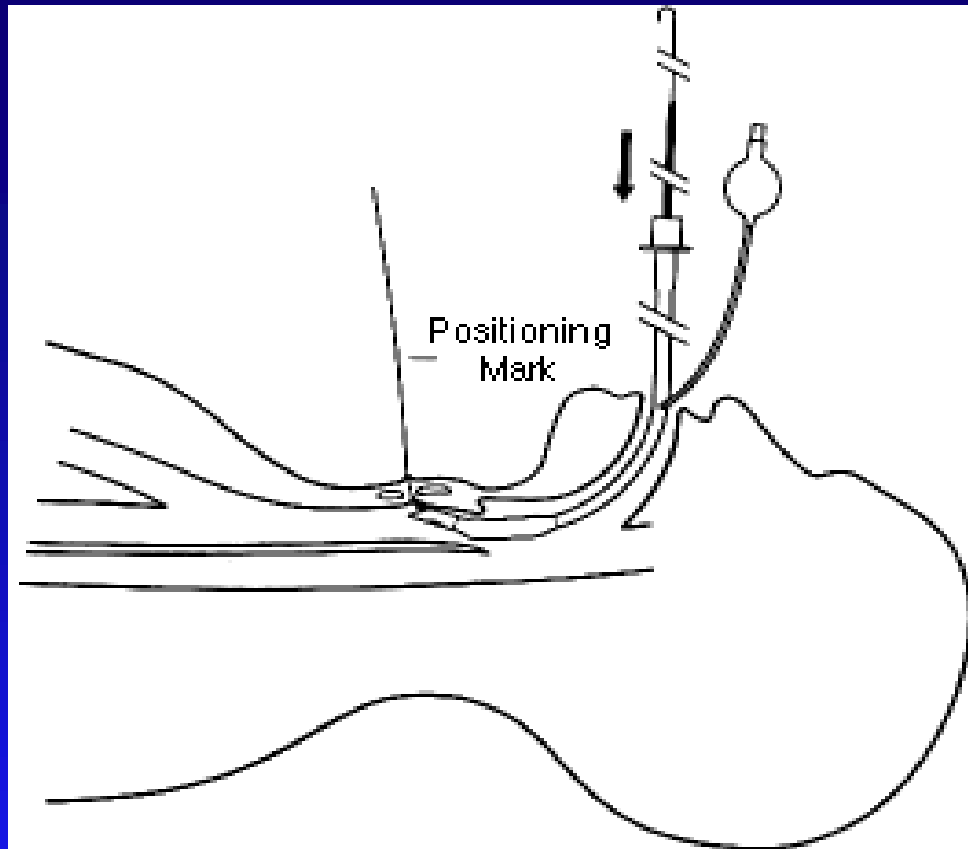
Retrograd Kit

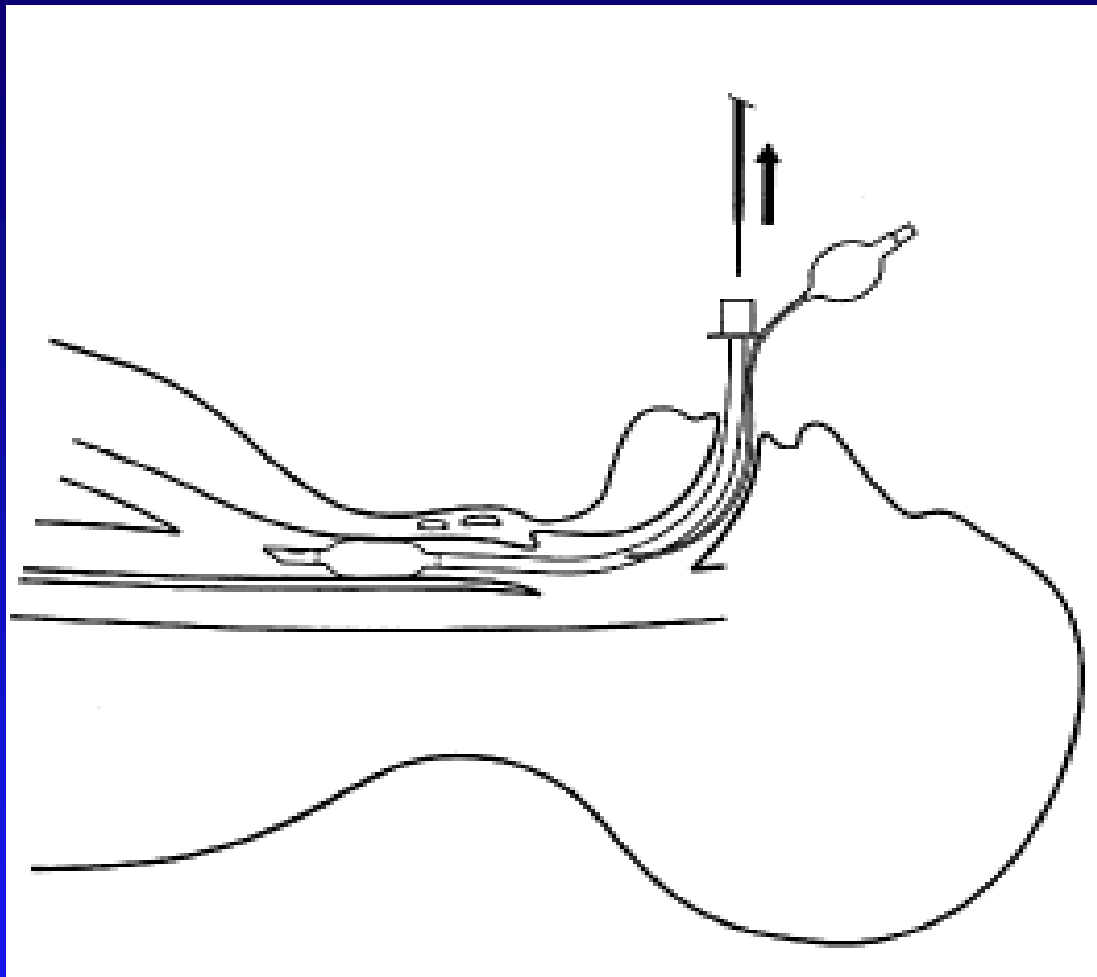

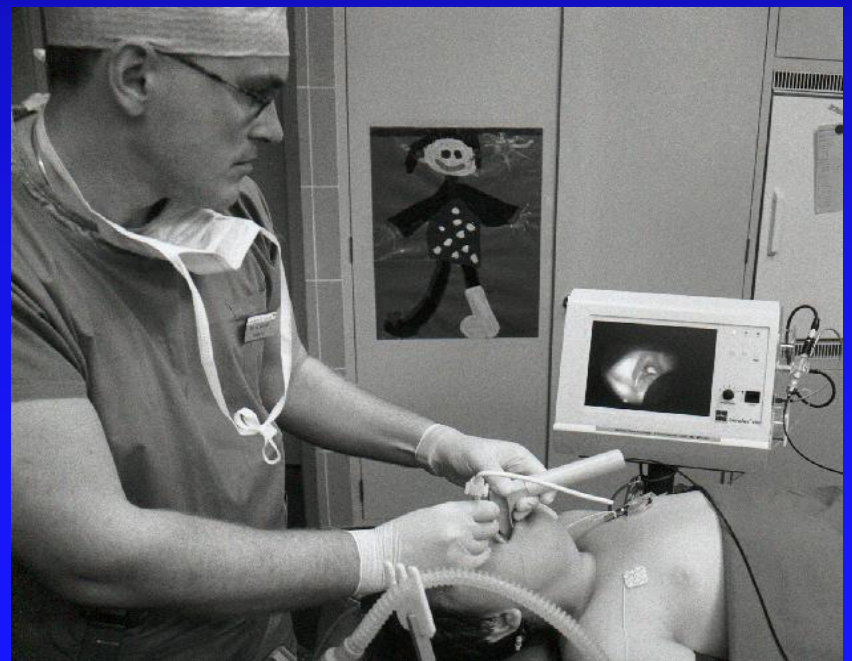
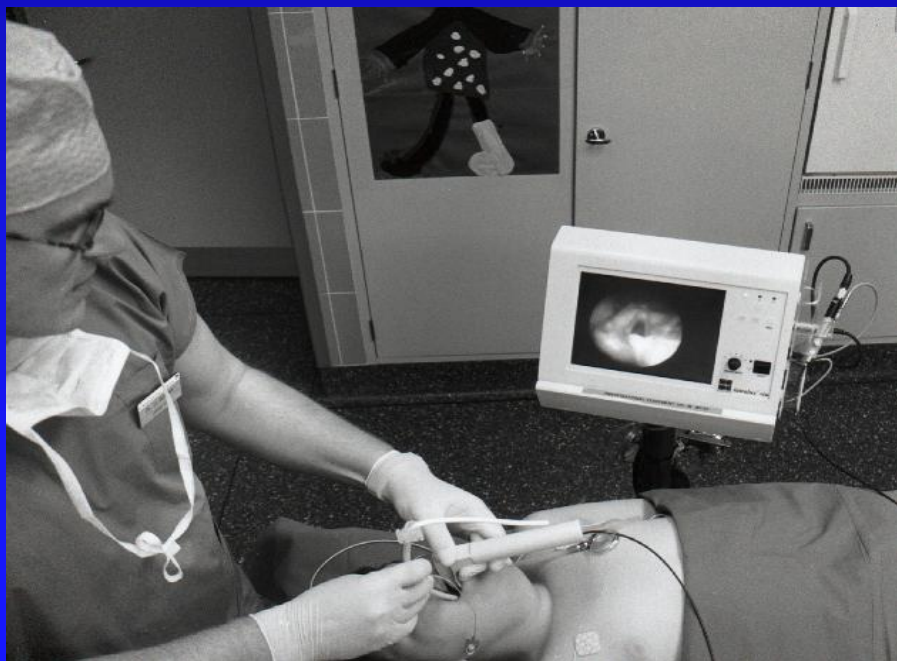

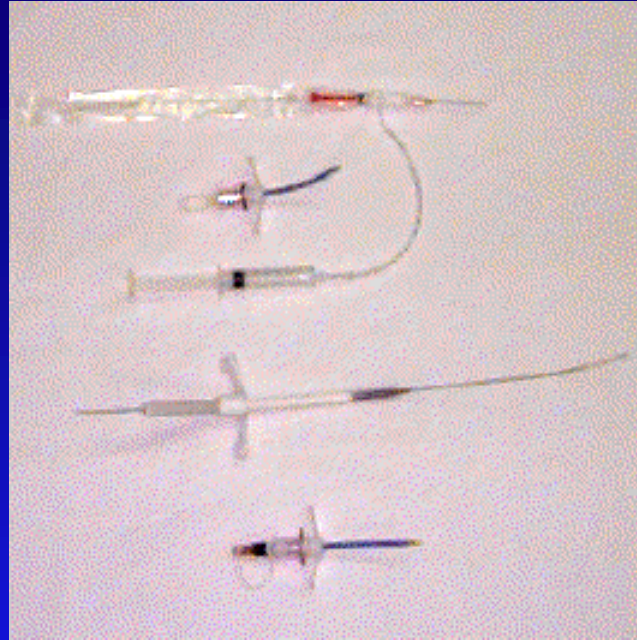

Perkutan trakeotomi

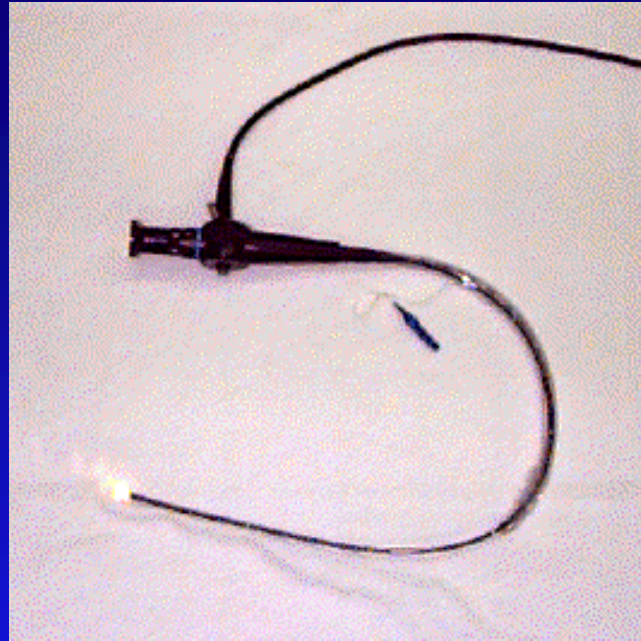

Cricothyrotomy Devices

Transtacheal Jet Ventilasyon Ekipmanı

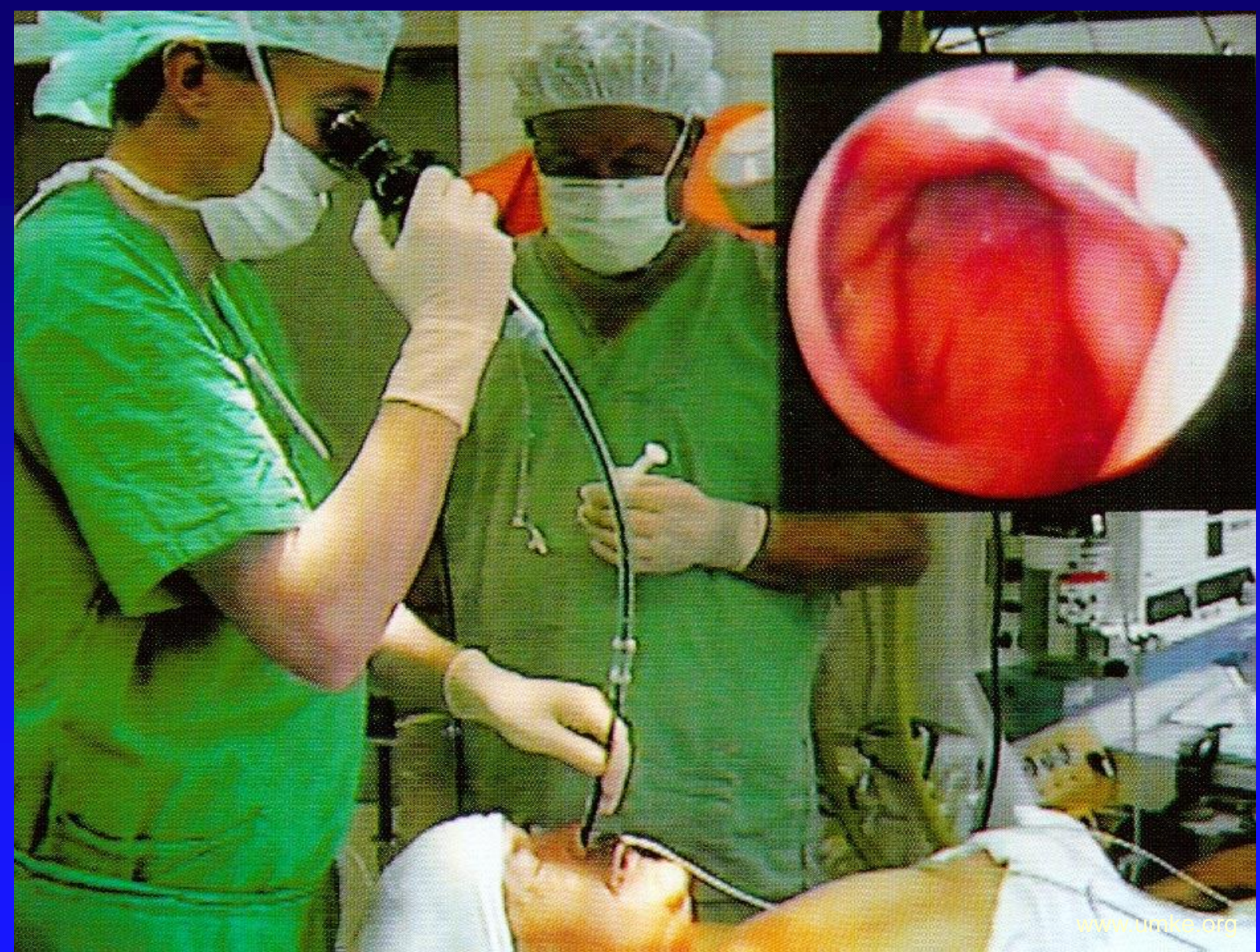
Fiberoptik Bronkoskop

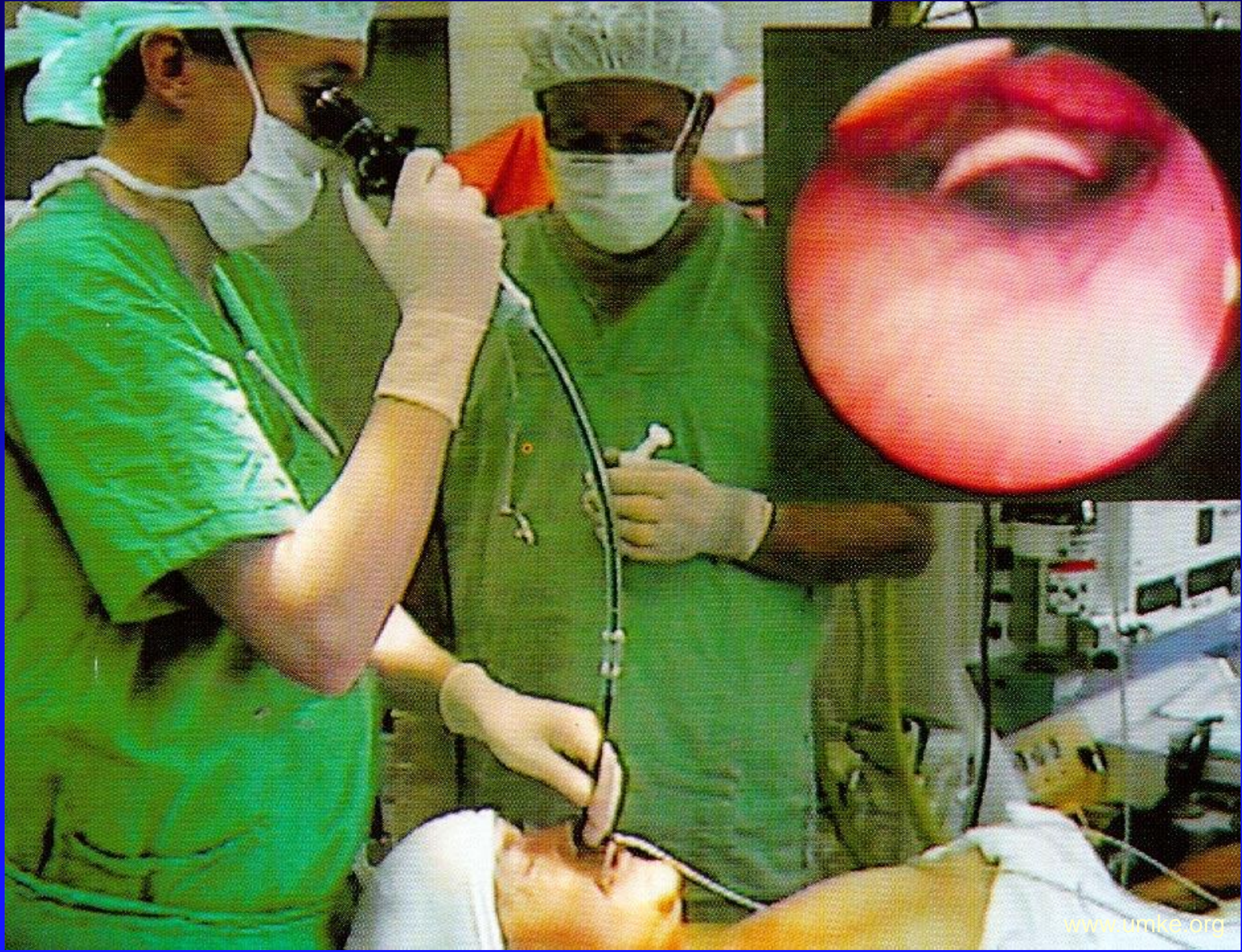
Fibroxy

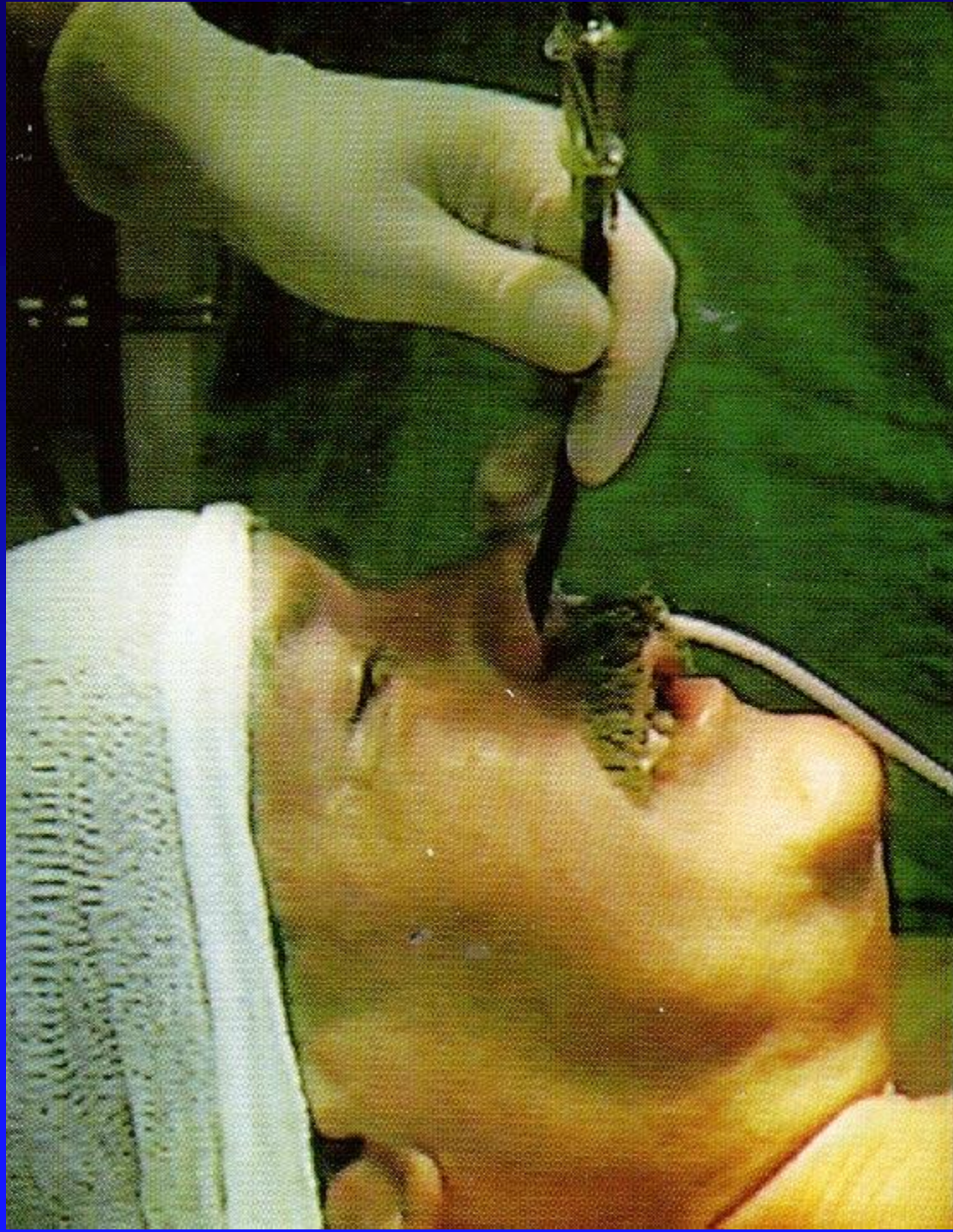

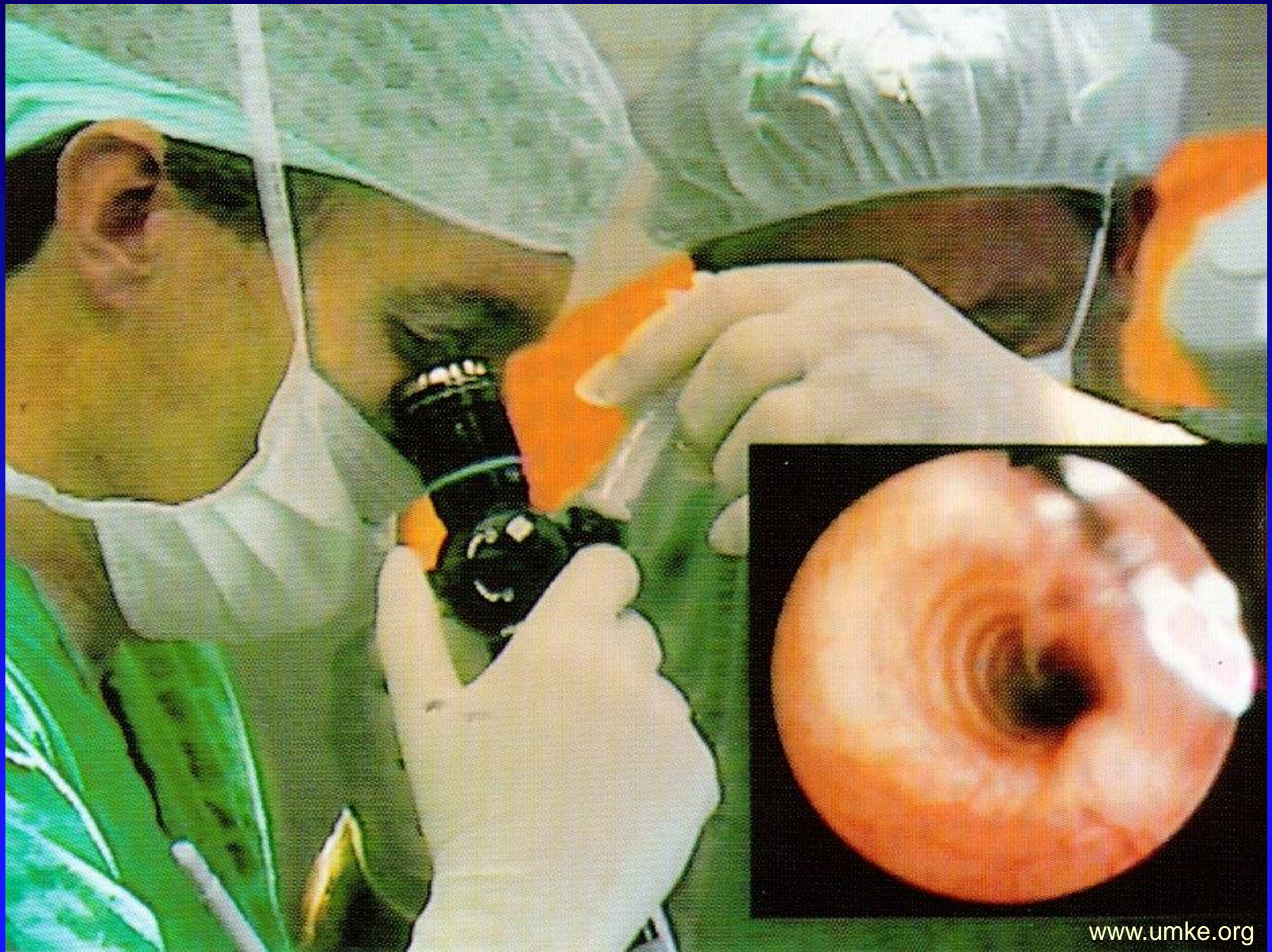

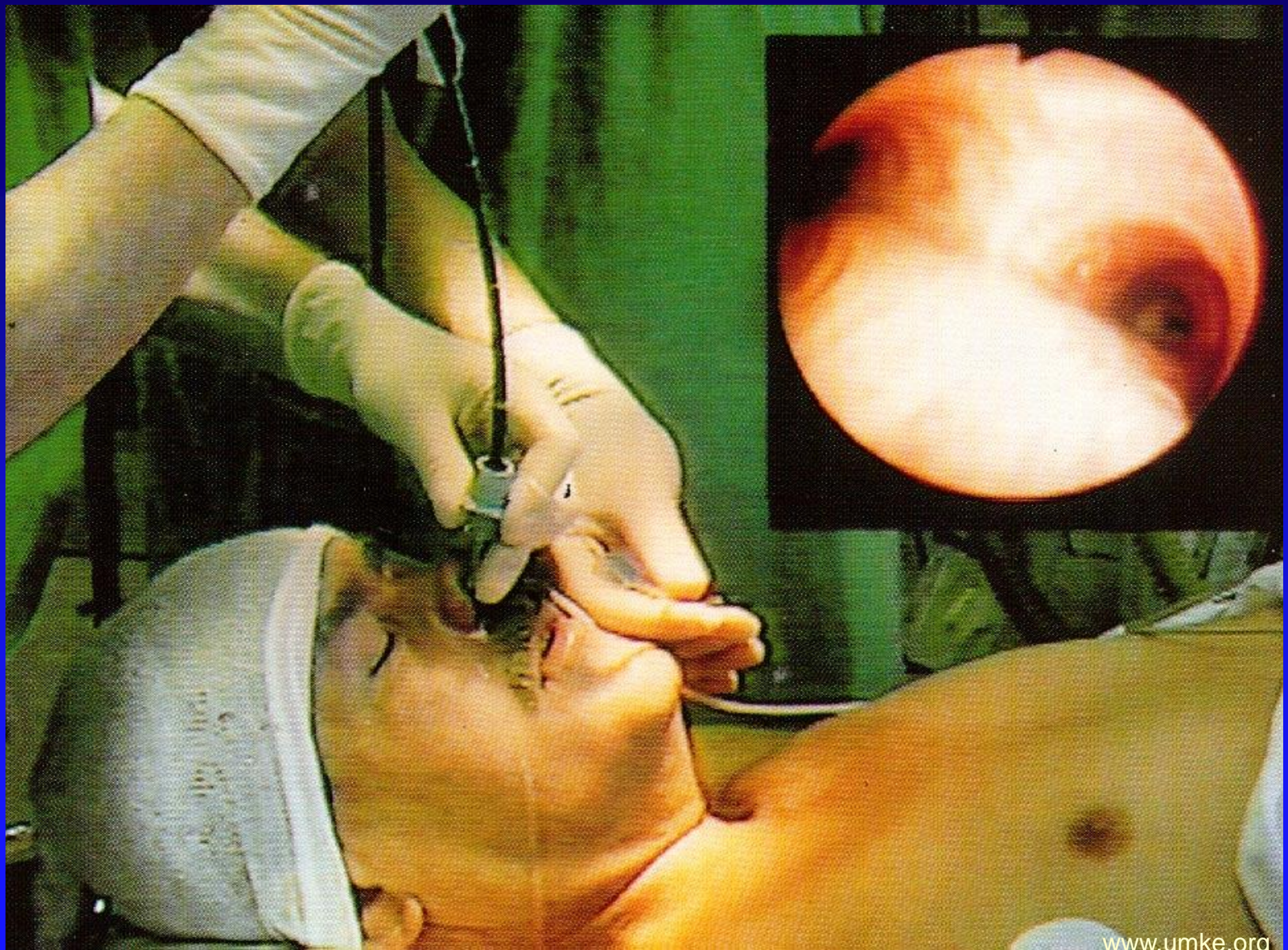

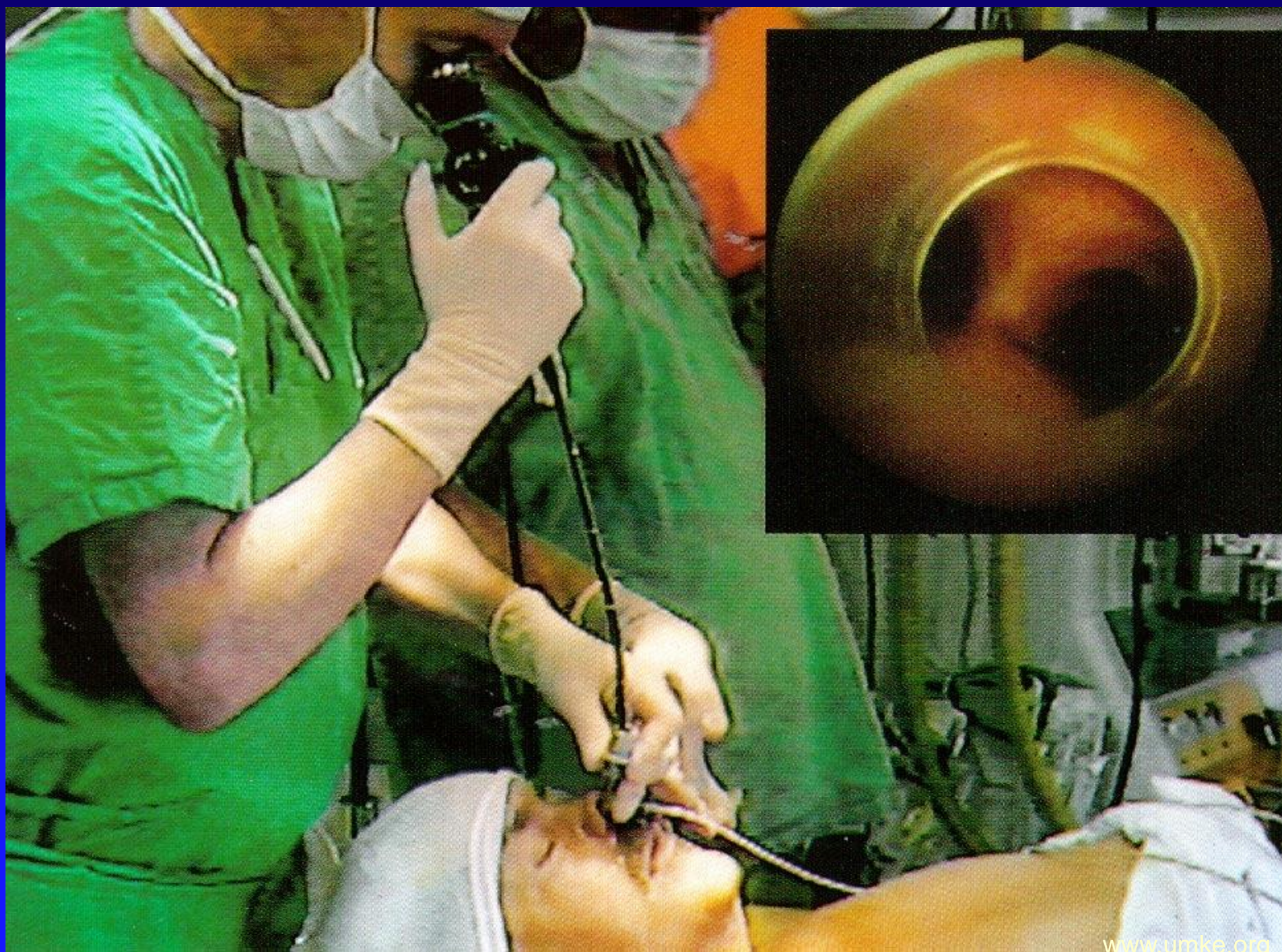

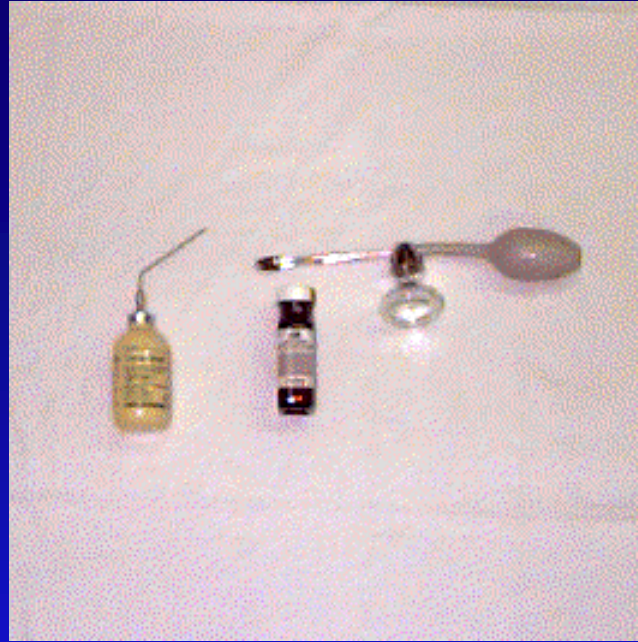

Topikal Anestezi

Lokal anesteziklerin doğrudan mukoza üzerine püskürtülmesi (10 % lidocaine sprej kullanılır).

Bir nebulizatör aracılığı ile inhalasyon yoluyla lokal anestetik (4 ml of 4% lidocaine) uygulanabilir.

Cham Madden